

קובץ
עודד
הקנה
בתזורת חב"ד

קובץ
ערך
הקהל
בתורת חב"ד

לוקט סודר ונערך ע"י
התמים יה"מ מנחם מענדל שיחי' עזאגווי

יוצא לאור על ידי
"חיילי בית דוד"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקווי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלשה לבריאה
שנת הקהל

מבוא

ספרות הקהל בתורת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מהרה יגלה אכ"ר, עשירה היא ביותר,

– ודוקא בתורת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו עשירה היא ביותר, משא"כ בתורת שאר רבותינו נשיאנו¹ וגדולי ונשיאי ישראל בדורות הקודמים,

(וא' הטעמים יש לומר בדבר בדרך אפשר, על יסוד המבואר באריכות נפלאה באגרתו הידוע של הרה"ג הרה"ח וכו') המוקבל כ"ק רבי לוי יצחק נ"ע זצ"ל שניאורסאהן – אביו של – יבלח"ט – כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, אל כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בט"ו כסלו תרצ"ב (נדפס בלקו"צ אגרות ע' רלט ואילך, וראה לקמן בפנים הקובץ בחלק "בחי" בספירות" וש"נ), וכמו"כ ביאר כך כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בשיחת שמחת בית השואבה באותו שנה:

ש"הקהל הוא (הגילוי של) ספירת המלכות ולכן "דוקא המלך קורא" וכו' וכל שאר הפרטים של הקהל (בשנה השמינית, הקריאה במשנה תורה דוקא ופ' המעשרות דוקא, ובעזרת נשים דוקא ובלילה כו' וכו'), קשור דוקא עם "ספירת המלכות",

ועפ"ז מובן בד"א למה דוקא כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו עוסק כ"כ ב"הקהל", עד שזהו ענין "עקרי, פנימי, נפשי, וגופני וכו' ככל התוארים שיכולים וצריכים לומר על הענין ד"הקהל" בכל האותיות האל"ף ב"ת" (ראה שיחת ליל ה' דחה"ס תשמ"ח ס' יא), כי הקהל הוא ספירת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א – ספירת המלכות², ע"פ הכלל שהבעש"ט הוא ספי' החכמה א"כ כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הוא בספירת המלכות (ראה שיחת כ"ח סיון ה'תנש"א הע' 73, וראה המאמר של ראש השנה של שנת הקהל ה'תשמ"ח ד"ה ויכולו השמים "דלאחרי זה [שנת השמטה] באים לשנת הקהל, היינו, שעתה כבר ישנה המשכת המלכות בעולם באופן דהתיישבות ובתכלית השלימות, שזהו ענינו של נשיא דורנו"³).

וסוגיית הקהל בתורת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו עשירה היא לא רק בכמותה – בספרים, קונטרסים, מאמרים, שיחות, אגרות קודש ועוד, אלא (ובעיקר) באיכותה – בסוגיות⁴ ובהענינים המבוארים בה,

ביאורי סוגיית הקהל שבתורת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מפוזרים הם בכמה וכמה מקומות (ואף שנקלטו רובם בס' "קהל גדול" הנה לא רוכזו ונערכו שם כל הענינים ע"פ תורת חסידות חב"ד וע"פ הסוד והקבלה שבפנימיות התורה בתורת חב"ד במקום אחד דהרוצה ללמוד ע"פ פנימיות התורה (פנימיות ענינו של הקהל) עדיין עומד כמה וכמה קשיים לפניו דלא נמצאים כל ענינים אלו במקום אחד), והרוצה ללמוד ולעמוד על בוריו של סוגי' חשובה ועיקרי זו (ובל' החינוך (מצוה תריב) "זאת המצוה עמוד חזק וכבוד גדול בדת". או בל' הרמב"ם (הל' חגיגה פ"ג ה"ו) "לחזק דת האמת") עליו להתגבר על כמה קשיים – ומפני סיבות שונות:

הרבה מהענינים המבוארים בשיחות ומאמרי כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, אין להם שייכות גלוי', להמקום בו הם מבוארים. ולדוגמא בשיחת ש"פ בשלח, שבת שירה י"א שבט ה'תשמ"ח, הנה בו מבואר כמה ענינים עיקריים בסוגיית הקהל, אבל אין להם שייכות גלוי' לשבת שירה. ואדם המחפש את הענין דהקהל כפי שהוא בספירות עתיק ועד לפנימיות עתיק, למשל, לא ישער שעליו לחפש את הענין בשיחה של ש"פ שירה או חיי שרה. עד"ז הוא בשאר הספרים, ובפרט במאמרים הנקראים על שם הפסוקים שבהם הם מתחילים.

נוסף לזה: גם לאחר שהמעין יודע את המאמרים והשיחות והמכתבים שהם מבואר בעיקר ענין פלוני, עדיין עליו לחפש עוד במקומות אחרים, שבהם מדובר אותו ענין בביאור שונה, או בתור דוגמא לענינים אחרים וכו' – שרק אז ימצא את מבוקשו. כי נוסף לזה שדברי תורה בכלל עניים הם במקום אחד ועשרים במקום אחר, הרי מכיון שהמושגים בחסידות דקים הם במאד, א"א לבררם וללבנם רק כשרואים איך שהם מתבטאים באופנים וגוונינים שונים.

לדוגמא: למה הקריאה בהקהל היא דוקא ע"י המלך ולא ע"י הסנהדרין יבוא בשיחות ומכתבים שונים; אבל גם שם יהי' מובאר זה ביחד להביאור באותו מכתב או שיחה בנוגע לכללות מצוות הקהל, והביאור למה הקריאה ע"י המלך דוקא תהי' רק בדרך אגב (כביכול), הרי בלעדס לא יבוא המעין לכירור על בוריו של המושג "המלך הוא שיקרא". וכן בענינים רבים.

אי לזאת, נגשתי (ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בשמח"ת ה'תשמ"ח ללקט הביאורים בענין הקהל ובפרט ע"פ פנימיות התורה בענינים המעוררים לבו של אדם ליראת ה' ולהדפיסים) לרכז את הענינים שבתורת החסידות המבארים מצות הקהל לפרטי'

(1) מלבד (מה שמצאתי לע"ע) מכ"ק אדמו"ר הצמח צדק (באוה"ת שמות ח"ו (פ' ויקהל) ע' ב'צב). ומאמר כ"ק אדמו"ר מהור"י צ' (בסה"מ תרפ"ד ע' שכה).

(2) וגם עפ"ז יומתק בד"א מה שדוקא כ"ק אדמו"ר הצמח צדק וכ"ק אדמו"ר מהור"י צ' גם הזכירו וביארו במקצת בתורתם את מצות בהקהל (ראה הערה הקודמת), כי ע"פ המבואר בלקו"צ שם (ע' רמא באמצע, וע'רמו בתחילתו) שיעקר בנין המלכות הוא מספירת התפארת, ומספירת היסוד (שליכן בהקהל - מלכות, קוראין פ' מעשרות שקשורים עם שנה הג' (ת"ת) ושנה ה' (יסוד), הנה בכדי שיהי' בנין המלכות - השטורעם בהקהל ע"י כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו זהו מכח ספי' תפארת (הצ"צ) וספי' היסוד (כ"ק אדמו"ר מהור"י צ').

ועפ"ז יומתק בד"א (ומי אני ומה אני להתחיל לפרש בענינים של רביים וכו' וכו') דעיקר בנין המלכות (כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו) הוא מכ"ק אדמו"ר הצ"צ (כידוע בענין "דור רביעי ישובו הנה", כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הוא בן אחר בן מהצ"צ, וכן ע"ד מה שבעת הקהל - מלכות, קוראין פרשת מעשרות - תפארת, כמו"כ י"ל בד"א שבשמו הק' של מלכות (כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו) קוראין שמו של תפארת (הצמח צדק - בגימטריא (משיח) מנחם (שמו וגם) מענדל". כי נקרא על שמו.

וזה שכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו (מלכות) נבנה מיסוד (כ"ק מו"ח אדמו"ר") "אין הדבר צריך לראי' שכל הספרים מלאים בדבר זה" (ע"ד ל' הרמב"ם בהלכות מלכים ומלחמותיהן ומלך המשיח" פ"א ה"ב).

(3) וגם מובן בד"א ע"פ הנאמר במאמר זה שדוקא עתה בתשמ"ח "ישנה המשכת המלכות בעולם באופן דהתיישבות ובתכלית השלימות" מובן גם למה דוקא בתשמ"ח ה' השטורעם" בענין ד"הקהל" באופן אחר ונעלה יותר לגמרי ועד לאופן של פלא לגבי השטורעם בשנת הקהל בשנים שלפנ"ז, כי דוקא בשנת תשמ"ח ה' בהעולם הגילוי של "מלכות" – היינו "הקהל" בהתיישבות ובתכלית השלימות, היינו תכלית השלימות של ספירת המלכות כפי שהיא אצל מלך המשיח (ספי' המלכות) כ"ק אדמו"ר נשיא" בגאולה האמיתית והשלימה (וראה שיחת קונט' בך יכר' ישראל ה'תשנ"ב אות ז' ואילך), וראה גם שיחת ש"פ שובה ה'תשמ"ח, שהח' (מ"ח) היא למעלה מטבע העולם שזהו הענין דהקהל (בשנה השמינית) ולכן דוקא אז (מ"ח) ישנו השטורעם בענין דהקהל.

ולסדרם בערך בפ"ע, ולהוצאים לאור ב"קובץ ערך הקהל ע"פ תורת חב"ד".

הענינים רוכזו, סודרו ונערכו ע"י התמים יה"מ מנחם מענדל שיחי' עזאגווי.

לא באתי בזה למצות את ערך הקהל – כי בלתי אפשרי הדבר מטעמים מובנים; רק לרכז החומר ולסדרו. וגם לא כל הפרטים השייכים לערך זה רכזו כאן: הובאו רק הדבריים היסודיים והעיקריים של ערך זה, שנתבארו בלקוטי שיחות, ושיחות קודש, ספר המאמרים – ספרי היסוד של סוגי' זו. ואף גם זאת לא כולם מפני קוצר הזמן, ובעה"י יצא לאור קובץ יותר שלם.

מצד הדקות שבדברים ומצד קשר ענין לחבירו, הרי בכמה מהענינים, ה' קשה – על העורך – לברר פירושם, ובמקרים אלו השדל לצטט הלשון המקורי. והרוצה לעמוד על בירורם של דברים, עליו לעיין בהספרים והמאמרים וכו' מהם נעתקו הענינים.

הערך שבקובץ זה, מסתעף לכמה סוגים:

א. מושגים של פנימיות התורה, כגון: ספירות ופרצופים עליונים, יש מאין, סוכב ממלא, השתלשלות העולמות, נשמות ומלאכים וכו'. ב. תוכנם הפנימי של מצות הקהל שבגליא דתורה, ובהם:

א) של מצות דחובות הלכות, כמו: אהבת ה', ויראת ה', אהבת ישראל ועוד – אופן והמדרגות שבהן.

ב) של מעשה המצוה של הקהל – טעמן הפנימי וענינן ברוחניות למעלה בעבודת האדם.

ג. אישים (כמו "המלך הוא שיקרא" (הקהל) האנשים והנשים והטף וגרף) שחסידות מבארת את ה"מדרגה" שלהם.

ד. מושגים מעניני העולם שתורת החסידות מבארת שייכותם להקהל, כגון: כוחות הנפש (שכל ומדות, תענוג ורצון וכו') לבושי הנפש (מחשבה דיבור ומעשה) ועוד.

בשולי הגליון, באו מראי מקומות לספרי החסידות מהם נעתקו הענינים שבפנים. לא בכל המקומות הובאו המ"מ לפסוקי תנ"ך ומאמרי חז"ל שבש"ס, כי נעתק המ"מ מאיזה שיחה או מאמר נלקטו, והמעין, יעיין במקור ושם יראה המ"מ.

מובן, אשר ליקוט זה א"א בשום אופן שישמש תחליף ח"ו ללימוד הספרים מאמרים וכו' שבתורת החסידות, כי

- נוסף לזה אשר מצד הבנת הענינים, הרי מובן שגם ספר הערכים הכי טוב אינו אלא אזנים לתורה, ו"אזנים", גם הטובות ביותר, אינן ממלאות את מקום הלימוד כו' -

סגולה מיוחדת בתורת החסידות, שמעוררת היא ומאירה את נשמת הלומדה. וסגולה זו היא, כמובן, רק ב"דברי הרב" כפי שנאמרו ונכתבו בהמאמרים ושיחות וכו'.

אמנם, מקומם, שקובץ זה יביא תועלת רבה ויהי' לעזרה ללומדי מצות הקהל ע"פ תורת החסידות, בין להעוסקים בסוגיית "הקהל" בתורת החסידות מכבר – ללבן ולברר את הענינים הנלמדים, ובין – למתחילים - שימצאו בהקובץ מבוא ופתח לתורת הקהל כפי שהיא מוארת במאור שבתורה זוהי תורת החסידות,

ויהי רצון אשר הופעת קובץ זה לאור – שהיא שליבה רבת-ערך בהסולם דהפצת מעינות החסידות, תקרב את ביאת משיח צדקנו כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכהבטחת מלך המשיח להבעש"ט (בר"ה בשנת תק"ז, שבראש השנה, דשנה זו (תשע"ז) יתמלאו מאתיים ושבעים שנה (בגימטריא "והביאנו לציון"), מעת הבטחת מלך המשיח שיבוא "כשיפוצו מעיינותיך חוצה",

"ומכיון שעברו ריבוי שנים [מאתים ושבעים שנה (!)] אשר למדו והפיצו המעינות דתורת הבעש"ט, ובפרט כפי שנתבארה בהבנה והשגה בתורת חסידות חב"ד באופן שנעשה דם ובשר כבשרו (הגשמיים ועאכו"כ הרוחניים), היתכן שמלכא משיחא מעכב קיום הבטחתו שנאמרה בהיכל המשיח שיבוא כשיפוצו מעיינותיך חוצה" ? - שאתי מר דא מלכא משיחא אינו ענין בפ"ע שנעשה ע"י הפצת המעינות חוצה, אלא היינו הך, שהפצת המעינות חוצה כשלעצמה ענינה ביאת מלכא משיחא (כמובן גם מהסיפור הידוע בזה), ואעפ"כ, לא מספיק הענין דאתי מר דא מלכא משיחא שבהפצת המעינות חוצה, אלא צריך להיות ביאת מלכא משיחא בפועל ממש. (ראה שיחת תענית אסתר ה'תש"א סי' יו"ד). ובפרט שזהו העיסוק בסוגיית "הקהל", שעיי"ז בנ"י באים לידי "ויראו את הוי" שזהו הרי המצב ד"זכו", ואזי בא "מלך המשיח לא ח"ו "כעני ורוחב על החמור" אלא בתכלית ההרחבה אם כתר מלכות בראשו וארו עם ענני שמיא" (ש"פ צו תשמ"ט),

ובפרט שמצות הקהל נעשית דוקא ע"י המלך, כי המלך הוא בטל בתכלית להקב"ה, ועיי"ז שבנ"י בטלים בכל מציאותם, בכל מכל כל אליו, אזי מקשרם להקב"ה, ועיי"ז פועלים שהקב"ה יגלה כבוד מלכותו בעולם,

וזהו הנקודה העיקרית של הקהל, שהקהל הוא ענין הנקודה אחת של קבלת עול מלכות שמים, ואזי המלך "הוא הכל", ואין התחלקות לפרטים, אלא ישנו ענין א' ("הקהל") המלך (ראה לקמן בפנים בכללות מצות הקהל ב'),

וכמו שבנוגע למעמד הקהל עיי"ז שבנ"י היו בטלים להקב"ה בשנת השמיטה (שנה השביעית) "ועסוקים בקבלת עול מלכותו" פועלים הם גילוי מלכותו ית' בשנת הקהל (שנה השמינית), (כדלקמן בפנים "סימן מקץ שבע שנים"),

כמו"כ י"ל בד"א שבדורנו זה "דור השביעי", שעומדים ממש קרוב ל"מקץ שבע שנים" סיום הגלות, שאז דורנו זה (דור האחרון לגלות ודור הראשון לגאולה) יהי' דור השמיני - "הקהל", הנה ענין זה נעשה דוקא עי"ז שלפנ"ז, בשנת השמיטה "דור השביעי", קודם הגאולה, כל אחד ואחת מקבל עליו עול מלכותו של נשיא הדור מלך המשיח כ"המלך המשיח" ש"הוא הוא המלך המשיח" "והוא ה' אומר עליו שהוא המלך המשיח" (ראה הל' מה"מ פ"א ה"ג) עי"ז שכל אחד ואחת מציאותו וכל עניניו "בכל מכל כל" נעשים קדוש לנשיא דורנו כמלך המשיח לקיים שליחותו העיקרית "להביא לימות המשיח" בפועל ממש.

ויהי רצון מהשי"ת שתיכף ומיד ממש יבוא מלך המשיח "ויבנה מקדש מקומו ויקבץ נדחי ישראל" "הקהל את העם האנשים והנשים והטף", ושם ילמד "התורה חדשה שמאיתו תצא" "תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם",

בברכת כתיבה וחתימה טובה

לשנה טובה ומתוקה

בטוב הנראה והנגלה

בגשמיות וברוחניות גם יחד

קהל גדול ישובו הנה תיכף ומי"ד

ממ"ש

העורך

ז"ך אלול, יום ו' עש"ק פ' אתם נצבים היום כולכם ה'תשע"ו, שנת הקהל את העם.
ימות המשיח.
ברוקלין נ"י.

בס"ד

פתח דבר להוצאה שני'

באשר הוצאה הקודמת של הקובץ "ערך הקהל בתורת חב"ד" אזל, וע"פ בקשת רבים הנני מו"ל בהוצאה חדשה .

וזאת למודעי: שלא הי' פנאי לעבור על כל הקובץ שוב ולתקן כל הצריך תיקון, ובעה"י בהוצאות הבאות יותקנו. ואשמח לקבל כל הערה והארה ותיקון לאימייל אדרעס המופיע מעל"ד, על מנת לתקנו בהוצאות הבאות.

ויה"ר שנזכה לעסוק ב"הקהל" כרצונו הק' של כ"ק אדמו"ר נשיא (מלך) הדור, הן ומתחיל בתורה ועד במעשה בפועל, כפי שזה עולה דרך ה"שער" של כל התורה ומצותי' בזמננו זה: "קבלת פני משיח צדקנו" (כמבואר בארוכה בשיחת ש"פ חיי שרה ה'תשנ"ב בעת פתיחת כינוס השלוחים העולמי) עדי נזכה תיכף ומי"ד ממ"ש לקיום היעוד המקווה "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל" ע"י המלך המשיח שליח ה' שיקבץ נדחי ישראל .

מפני קדושת המועד

לא בא העורך על החתום

ערש"ק חוהמ"ס ה'תשפ"ג - שנת הקהל את העם

אלא לבחי' יחיד, שנעלה יותר מבחי' אחד¹⁴

וכאשר באים לנקודה זו, זה גורם מציאות ומעמד ומצב חדש, מציאות חדשה של קהל אחד, שמקיף את כל בני"ש בשווה בלי חילוקים – האנשים והנשים והטף וגרר, שאחדות כזו לא מוצאים משום מצוה שלכן נקראת בשם "הקהל" – שמושג של קהל מבטא שהנאספים (אינם צירוף של ריבוי פרטים אלא) מאוחדים במציאות אחת חדשה המציאות של "קהל"¹⁵,

וענין זה נעשה ע"י שכל בני ישראל ממש אנשים נשים וטף גרים, באים באותו זמן (בזמן אחד), ולמקום אחד (במקום קדוש – הבית המקדש), ואין כל אחד בא בשביל מטרה אחרת: זה להקריב קרבנו וזה לשיר בדוכנו וזה לעמוד על מעמדו וכו' אלא, וכולם באים בשביל מטרה אחת: לירא את הוי' אלוקיכם, וזה נעשה ע"י ששומעים קריאת התורה ע"י המלך¹⁶.

וענין זה (לאחד כולם בשווה בנקודה אחת) מודגש עוד יותר בזה שענינו של הקהל הוא הענין של קבלת עול מלכות שמים, ענין ההכתרה, דהכתרת המלך נעשה ע"י שהעם מבטלים כל מציאותם לקבל על עצמם עול מלכותו של המלך שיהי' להם למלך, ובלשון הידוע "הוא הכל"¹⁷ ואז לא רואים החילוקים שמחלק כל אחד מהשני, אלא ישנו רק ענין אחד – המלך¹⁸.

דענינו של קבלת המלכות ("הקהל") הוא ענין של נקודה (כנ"ל), הן מצד בני' המכתרים הקב"ה אז למלך והן בנוגע להקב"ה המקבל את ההכתרה¹⁹:

בכנ"ל: אין זה שנבטל חלק מסויים מכוחותיו למלך אלא מבטל ומוסר כל עצמותו למלך, כלומר לא קב"ע בנוגע לענינים פרטיים אלא ביטול והנחת כל עצמוצתו למלך. שזהו נקודה אחת²⁰. וכל בני' (אנשים נשים וטף) שווים בנקודה זו. (וזהו מה שמהפרשיות שהמלך הי' קורא הי' פרשת שמע דהיינו קבעמ"ש, כדלקמן).

אבל לאחר הנקודה דקבעמ"ש בהקהל, נקודה זו חודרת בכל הפרטים ופרטי פרטים של כל בני' ובכא"א גופא בכל עניניו וכוחותיו מהכח הכי עליון עד הכח הכי תחתון אחר מעמד הקהל "ויראו את הוי' אלוקיכם ושמורו לעשות את כל דברי התורה הזאת .. כל הימים אשר אתם חיים על האדמה"²¹.

ואדרבה זהו כל תכליתו של הקהל, דהתכלית של הקהל אינו פעולת ההקהל עצמה, אלא התוצאה בימים שלאח"ז "ליראה גו' כל הימים גו"²², והוא כנ"ל דענין הקהל הוא ענין הנקודה, בחי' החכמה,

14 ראה שיחת ליל ב' דחה"ס ה'תשמ"ח ס' יב ואילך

15 ראה לקו"ש ח"ט ע' 300,

16 ראה שיחת ש"פ האזינו, שבת שובה ה'תשמ"ח אות ז' (סה"ש ע' 7)

וראה שיחות י"ג תשרי וש"פ בראשית שם, והמכתב כ"ה אלול שם.

17 פרש"י חוקת כא, כא.

18 ראה בכ"ז בארוכה בשיחת ש"פ שובה (ב) המשך לר"ה ה'תשמ"ח,

ובעיקר מאות ה' ואילך. מכתב כ"ה אלול שם.

19 ראה שיחה שם אות ג'.

20 ראה בזה גם בשיחת ש"פ האזינו שבת שובה ה'תשמ"ח בסה"ש ע' 2

ואילך, ובע' 7.

21 דהקהל הוא קבעמ"ש ע"ד הענין דשופר דענינו הוא לעורר היראה

בעת קבלת ההכתרה, דהכתרה היא נקודה אחת כנ"ל, אבל מ"מ נמשכת נקודה

זו בפרטים כמרומו בהענין דשופר מל' שפרו מעשיכם היינו דשופר (הנקודה)

נמשכת ופועל במעשיכם (ל' רבים) שיהיו בתכלית השלמות כפי הכוונה העליונה.

ראה השיחה בהערה לעיל אות ג'.

22 מכתב ו' תשרי ה'תשמ"ח הערה ד"ה "שנת הקהל" (סה"ש ח"ב ע' 7

מצות הקהל (בכללות)

הסעיפים: א. ענינו (א) לגלות עצם הנשמה, (ב) אחדות, ב. הטעם למצות הקהל, ג. בחי' בספירות (בכללות) (א) בחי' המקיף היותר כללי דבחי' היחידה (ב) מלכות, ד. בעבודה בנפש האדם, ה. הנתינת כח להקהל, ו. דרגת התורה, ז. ההמשכות וההשפעות שעל ידה (א) חיים, (ב) שמחה, (ג) ברכה.

א. ענינו:

א) לגלות עצם הנשמה: מצות הקהל – "להקהיל כל ישראל אנשים נשים וטף בכל מוצאי שמיטה בעלותם לרגל ולקרות באזניהם מן התורה פרשיות שהן מזרזות אותם במצוות ומחזקות ידיהם בדת האמת שנאמר⁴ מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות בבוא כל ישראל לראות וגו' הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרר אשר בשעריך וגו"⁵ –

היא בל' הרמב"ם⁶ "לחזק דת האמת" או בל' החינוך⁷ "זאת המצוה עמוד חזק וכבוד גדול בדת".

והוא כי ענינו של הקהל הוא לגלות נקודת האמונה שמצד עצם הנשמה שישנו בכל ישראל בשווה, – שלכן גם נשים וטף מחוייבים בהקהל, שזהו היסוד והעמוד שמחזקת דת האמת – "מחזקות ידיהם בדת האמת". דגילוי נקודת האמונה מתבטאת באמונה ויראת הוי'⁸, והרי יראת הוי' היא ראשית העבודה ועיקרה ושרשה⁹. וגילוי נקודת האמונה נעשה ע"י המלך כדלקמן (בסימן "המלך הוא שיקרא").

ב) אחדות: לעשות מכל ריבוי הסוגים של התחלקות בנבראים אנשים נשים וטף (ובו גופא ריבוי התחלקות אין פרצופיהם שוות ואין דיעותיהן¹⁰ שוות) לנקודה אחת¹¹, דהיינו להעלות כל הפרטים להכלל שממנו באו הפרטים ויתרה מזו לכלל שלמעלה מהכלל שממנו באו הנבראים מתחילתם אלא לכלל שלמעלה מהכלל גדול¹².

וכלל זה היא (בל' הקבלה והחסידות) נקודה אחת, שלמעלה שלמעלה ולפני הקו וכו' שיוצא מהנקודה¹³, והיא נקודה אחת היינו לא כמו אחד שבו יש הח' והד' (היינו ז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם)

4 וילך לא י-יב.

5 רמב"ם הלכות חגיגה פ"ג ה"א

6 שם ה"ו.

7 מצוה תריב.

8 ראב בכ"ז לקו"ש ח"ט ע' 369 ואילך.

9 תניא ריש פמ"א.

10 ראה ברכות נח, רע"א. סנהדרין לח., אדר"נ פ"ד, ו. מסכת דרך ארץ

רבה פ"ט. תנחומא פינחס י.

11 ראה בארוכה שיחת י"ג תשרי וש"פ בראשית ה'תשמ"ח (סה"ש ע' 13

ואילך), מכתב כ"ה אלול ה'תשמ"ז (סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 678 ואילך).

12 ד"ה אתם נצבים תשמ"ז (סה"מ תשמ"ז ע' 232)

13 ראה שיחת ש"פ האזינו, שבת תשובה ה'תשמ"ח (ב) סעיף ב' ואילך.

וראה בהשיחות שנשמנו לעיל בהערה 8.

ע"ד שמן שהנקודה אחת ד"ליראה את הוי"ו נמשכת בכל הפרטים ופרטי פרטים "מפצפץ בכל דבר"²³.

וכמו"כ בנוגע להקב"ה שמקבל את ההכתרה במעמד הקהל: דאז מתגלית ונפעלת עצם נקודת המלכות דהקב"ה כפי שהיא למעלה מהתפשטות וגילוי המלכות, ועד לבחי' העצמות שלמעלה גם ממלוכה כולל גם למעלה מהדרגה ד"מלך מלכי המלכים", אשר, עם היותה כוללת הכל (במכ"ש מהענין ד"הנשיא הוא הכל") הרי זה באופן של נקודה, נקודה שכוללת הכל²⁴.

ועד לתכלית השלימות של הקהל: שבנ"י (שמכתירים הקב"ה למלך) והקב"ה (שנעשה מלך ישראל) מתאחדים למציאות אחת ונקודה אחת, להיותם "בנים אתם לה' אלוהיכם", בדוגמת בן שמציאותו הוא מעצמות האב, היינו, שהם מציאות אחת, ממש עם הקב"ה חלק אלקה ממעל ממש²⁵, אשר העצם כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכולו²⁶, ויתירה מזה, שלא מחלקים בין "חלק" לה"עצם", כי אם "ישראל וקוב"ה כולא חד"²⁷ שישאל נעשים חד ממש עם עצמותו ומהותו ית'.

ומצד בחי' זו - יחידה שבנפש ולמעלה יותר עצם הנשמה - שזהו כל הענין דהקהל לגלות עצם הנשמה²⁸, ומצד עצם הנשמה וגילוי בהקהל היא בשווה ממש אצל כל בני' לכן גם הטף מחוייבים לבוא להקהל כי דרגא זו וגילוי זה נמצא בטף בשווה ממש כמו בגדול בישראל וחכם שידוע כל התורה כולה²⁹.

[דרגת התשובה בהקהל: וענין זה של גילוי עצם הנשמה בהקהל היא דרגת התשובה של תשובה עילאה, ומהות התשובה, שמוסר כל עצמותו ומהותו להקב"ה שבחי' זו בתשובה שייכת וישנו בכל אחד בשווה, אפי' צדיק יכול וצריך לעשות תשובה מצד בחי' זו, וזהו בחי' התשובה בהקהל³⁰].

והנה כאשר ישנו גילוי אלקות בדרגא נעלית זו, אז זהו כמשל הידוע³¹ של "אבוקה גדולה של אש", שמושכת אלי' כל הניצוצות וככל שיתרבה גדולת המדורה ימשוך ניצוצות ממקומות רחוקים יותר, ומכיוון שבהקהל נקהלו כל בני', פעל זה בירור של כל ניצוצי קדושה בכל העולם שזהו"ע דגם "גרך אשר בשעריך" באו להקהל, דקאי על ניצוצי קדושה שהם בבחי' גרים³².

והנה³³ כנ"ל שבהקהל הוא מעמד קבלת עול מלכות שמים, ובקבלת המלכות לא נוגע ההבנה והשגה אלא אדרבה העיקר הוא כוונת הלב ויראה שיש בכולם בשווה נקודה אחת זו, שלכן מדגיש הרמב"ם³⁴ שעיקר התכלית והמכוון במצוות הקהל היא הכוונה, שכולם חייבין להכין לבם ולהקשיב אזנם שלמוע באימה וביראה כו'.

682)	
23	ראה שיחת לי ב' דהח"ס ה'תשמ"ח סעיף יד.
24	שיחת ש"פ שובה (ב) שם אות ג.
25	תניא ריש פ"ב.
26	כש"ט הוספות סקט"ז. וש"נ.
27	ראה שח"ג עג,א.
28	ראה שיחת יום ג דחיה"מ"ס שמחת בית השואבה ה'תשי"ג אות ו'.
29	ראה שיחה בהערה לעיל, ולקו"ש ח"יט ע' 369.
30	שיחת ש"פ שובה (ב) שם אות ו' בסופו. וראה גם ד"ה שיר המעלות ממעמקים ה'תשמ"ח בהמשך לשיחה זו.
31	ראה תו"א בראשית ו, רע"א. ובכ"מ.
32	ראה שיחת ליל ב' דהח"ס ה'תשמ"ח אות יב בסופו.
33	בהבא לקמן ראה מכתב כ"ה אלול שם
34	הלכות חגיגה פ"ג ה"ו.

כיום שניתנה בו בסיני ויראה עצמו כאילו עתה נצוה בה ומפי הגבורה שומעה. היינו דעיקר הכוונה בהקהל היא אינו ההבנה והשגה בשכל, שבזה יש התחלקות לפרטים בין א' להשני דאין דעותיהן שוות, אלא נוגע בעיקר כוונת הלב והאימה והיראה שישנו במעמד זה בקריאת הפרשיות, והקריאה היא כאילו עתה נטצוה בה ומפי הגבורה שומעה, שבזה כל בני' מ"החכמים הגדולים" ועד לאלו ש"אינן מכירין", הם כמו מציאות אחת, כאיש אחד בלב אחד כבמ"ת³⁵.

ולכן הקריאה היתה דוקא בתורה שבכתב³⁶, שכל בני' שווים בה (כי שם לא נוגע ההבנה והשגה³⁷), ולכן גם הקריאה היתה דוקא ע"י המלך (אע"פ שלימוד התורה לכלל ישראל בדרך כלל נעשה ע"י הסנהדרין) כי הכוונה בקריאת התורה בהקהל היא לא להלימוד אלא ליראה את הוי", שמאחדת את כל בני ישראל, (בהרגש אחד) שזה נשעה ע"י המלך ש: אימתו עליך", ומעורר וממשיך בבני' יראת הוי' וביטול להוי', ועי"ז מבטל ה"איך" (ישות) שמחלק א' מהשני, ומבטלים להקב"ה ועי"ז יש אחדות בבני'³⁸.

ג) החדרת התורה בהעם: מצות הקהל היא להקהיל כל בני ישראל "אנשים נשים וטף וגרך" כי ענינו של הקהל היא נקודה שכל בני' שייכים אלי' והוא:

שהתורה חייבת לחיות את האיש הישראלי - בלי יוצא מן הכלל - אנשים נשים וטף גרים - ולחדור אותו ותוך תוכו, ובכל אחד את כל מציאותו, בתכלית השלימות ובכל פרטיו ועד שכל חושיו והרגשותיו יהיו חדורים בתורה ומצות, באלוקות, וזה נעשה ע"י קריאת התורה בהקהל ע"י המלך³⁹ (הביאור בזה ראה לקמן בסימן המלך הוא שיקרא סעיף ג').

ב. הטעם למצות הקהל:

מכיון שבאו זה עתה בני' משנת השמיטה, שאז הורגש שהקב"ה הוא הבעה"ב אפי' על טבע העולם הזה הגשמי ממש בכל פרטיו (ראה לקמן בביאור הפרשיות שקרא המלך), ועכשיו בשנת הקהל חזרו בני' לעבודת האדמה, הנה בכדי שגם במשך שש השנים הבאים יורגש שהמציאות של עוה"ז הגשמי הוא אלקות, דורש לזה מצות הקהל, שאז (כנ"ל בארוכה) גילה המלך (ע"י קריאת הפרשיות) בבני' את עצם הנשמה נקודת האמונה ונקודת היהדות, והביטול שלהם ומסירה ונתינה להקב"ה, שיקבלו עליהם עול מלכות שמים, שחיזק את אמונתם של ישראל בהוי' לעמוד חזק בלימוד התורה וקיום המצות - "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את הוי' אלוהיהם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת".

ולכן גם הפסוק מדגיש "במועד שנת השמיטה" להורות דמעמד הקהל הוא במועד שנת השמיטה היינו להחדיר נקודת שנת השמיטה (לימוד התורה וקיום המצות, ובטחון בהקב"ה בהנהגה ניסית) גם בשש

35	ועי"ז שבנ"י מכתירים הקב"ה למלך "מלך ישראל" המעמד הקהל, על ידם זה נמשך לכל באי עולם "מלך על כל הארץ" הן על אומות העולם (ובפרט שהקהל היא בחג הסוכות שבו בני' מקריבים קרבנות להגן על אומות העולם שבזה מודגש יותר הביור דאזה"ע שנעשה ע"י בני') והן על כל הארץ כפשוטו, שניכר בכל הנבראים שמציאותם אינה אלא "מאמיתית המצאו" (כל' הרמב"ם) ועד שהעולם כולו נעשה דירה לעצמות ומהות.
36	ראה לקו"ש ח"יט ע' 301, 369.
37	ראה הלכות תלמוד תורה לאדה"ז פ"ב סי"ב.
38	ראה מכתב כ"ה אלול שם.
39	ראה מכתב ימי הסליחות ה'תשכ"ו (לקו"ש ח"ט ע' 445).

שנים שבהם תזרע שדך וכו'.⁴⁰

שמוסר כל מציאותו למלך, וקבלת עול מלכות שמים זהו (רוצא) צריך להמשיכו (שוב) אח"כ לכל פרטי עניניו וכוחותיו בחיי היום יומי שיהיו מתאימים להקהל - קבלת עול מלכות שמים - הגילוי דעצם הנשמה. ובעיקר נעשה זה ע"י לימוד התורה⁴⁷ (בחי' התפארת שמאחד הרצוא ושוב, אורות דתוהו בכלים דתיקון) "תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל". ובמיוחד בתורת רבותינו נשיאנו⁴⁸.

ובסדר היום של האדם הוא בכללות ב' נקודות ביום⁴⁹:

(א) בהתחלת היום: הנקודה דמודה אני לפניך, שאין זה קבלת עול מלכות שמים בפרטיות אלא עצם הקבלה (נקודה אחת) של קבלת עול מלכות שמים, ביטול והודאה דכל מציאותו, נקודה עצמית שלמלעה מהתחלקות [שלכן, יכולה להיות גם בהיותו במעמד ומצד שלפני נטילת ידים] אלא שכוללת את כל פרטי העבודה דכל היום, כפי שכלולים בנקודה אחת. וביחד עם זה ולאחרי זה חודר ממשיך הוא לפרטי כוחותיו ועניניו והנהגותיו בחיי היום יומית שיהי' ע"פ ולפי הקבלה זו.

ובפרטיות יותר:

לאחרי שהביטול והודאה הכללית ("מודה אני לפניך") נמשכת בפרטי כוחות הנפש, באופן של הבנה והשגה, ידיעת אלקות (בפרטי ההתבוננות בעבודת התפלה), אזי מגיעים סוכ"ס לתכלית השלימות - "תכלית הידיעה שלא נדעך".

ובל' היודע שאמר גדול בישראל - "אני מתפלל לדעת זה התינוק", שאין לו מושג כלל בעניני ספירות כו', כך, שאין צורך לשולל את הענין ד"אליו ולא למדותיו", דמכיון שאינו יודע אודות "מדותיו", כי אם, אודות עצמותו ומהותו ית', הרי, תפלתו היא "אליו", לעצמות ומהות ממש, ועל אמר הגדול בישראל - שגם תפלתו היא "לדעת זה התינוק" שכוונתו לעצמות ומהות.

וכיודע הל' שהי' נשמע מרבינו הזקן בעת דביקותו "איך וויל זע גאר ניסט איך וויל ניט דאין ג"ע איך וויל דאין עוה"ב וכו' איך וויל מער ניט אז דין אליין", היינו שלאחרי שלימות הידיעה והשגה במעלת ג"ע ועוה"ב כו' הגיע לתכלית השלימות - שכל חפצו אינו אלא עצמות ומהות.

ונקודה שני' בהקהל בסדר היום הוא:

(ב) בסוף היום⁵⁰: בקריאת שמע שעל המטה עושה חשבון הנפש שמקהיל בו כל פרטי עניניו, כל מחשבותיו דיבוריו ומעשיו, במשך היום ואח"כ אומר "בידך אפקיד רוחי" היינו דמוסר כל מציאותו ("רוחי") להקב"ה ("בידך").

(פרטי מצות הקהל בעבודה בנפש האדם: א) הקהל (1) האנשים (2) נשים (3) וטף (4) וגר, (ב) בביהמ"ק, (ג) ע"ג בימה גדולה של עץ, וכו', ראה לקמן בפרטי עניני מצות הקהל, כאן הובא הענינים בכללות).

ה. התינת כח להקהל:

עינינו: הכח להקהיל כל בני יחד, אנשים נשים וטף, וכולם יתאחדו וייעשו מציאות אחת (כנ"ל) אפי' חכמים גדולים בהאנשים עם הטף, ובן תורה אם איש פשוט הוא ע"י ענין הביטול, והעלי⁵¹, דכשאר מתעלים לדרגא נעלית יותר אפשר להתאחד עם השני.

ג. בחי' בסיפרות (בכללות)⁴¹:

(בחינת הקהל בספירות, ופרטי הספירות ראה לקמן בכ"א מפרטי מצוות הקהל אבל בכללות הוא:)

כאשר מתאספים רבים מישראל יחד ומכ"ש כאשר כל בני ישראל האנשים נשים וטף מתאספים יחד אזי ישנו הגילוי דהמקיף דיחידה, שנקרא המקיף היותר הכללי שכולל לכל המקיפים פרטי' כו' וכולל כללותם בשוה ולא בדרך פרט שיהי' חילוק מדרגות והוא כמו שהי' במ"ת דכתיב ויחן ל' יחיד וכן ברכנו כולנו כא' באור פניך דקוב"ה שרי' באתר שלים והוא בחי' גלגלתא בחי' ג' ראשונים, כתר חכמה בינה, שכולל כל פרטי נשמות ישראל שהן בציור קומה שלימה, שזהו ישנו בכל התאספות של רבים מישראל הנה כאשר ישנו המעמד דהקהל שמתאספים כל בני ישראל אנשים נשים וטף, מובן שהוא בדרגא נעלית יותר עד לאין עורך⁴²,

ולכן הקריאה היתה דוקא ע"י המלך⁴³ (כדלקמן) כי הארה זו מאיר אצל המלך (הנשיא) שבדור, בחי' היחידה הכללית שמקיף כולם בשוה, שזהו בחי' הארת עצמי' אא"ס ב"ה שבגלגלתא שנקרא כתר הכללי.

(ב) מכיוון שאז מקבלים עול מלכות שמים יש אז בחי' המלכות בגילוי, הן בדרגת האלקות שמתגלית מלכות שמים והן בחי' המלכות בבנ"י שמקבלים עול מלכות שמים⁴⁴, וראה לקמן בחי' הקהל בספירות מצד הזמן (השנה, חג הסוכות, בלילה, וכו').

ד. בעבודה בנפש האדם:

(א) לאחד כל פרטי עניניו וכוחותיו ולגלות בהם נקודה אחת - ליראה את הוי' - מלך מלכי המלכים הקב"ה⁴⁵.

(ב) ע"פ הנתבאר לעיל שהי' אז קבלת עול מלכות שמים, כמו"כ בכל אחד בפרט הוא הקבלת עול מלכות שמים, ואין זה שמקבל על עצמו להיות נזהר באיזה מצוה פרטית אלא היא עצם הנתינה של כל עצמותו ומהותו להקב"ה, שמאחד כל מציאותו בנקודה אחת, גילוי עצם הנשמה, נקודת היהדות, הנקודה ששם "א" איד ניט ער וויל און ניט ער קאן זיין אפגעריסען פון אלקות", בחי' היחידה שבנפש ולמעלה יותר עצם הנשמה, ביטול המוחלט להקב"ה, מהות התשובה, שממקום שהוא עומד בו במעמדו ומצבו הרוחני הוא עולה (ער שטעלט זיך איבער) למקום נעלה יותר, שהוא מעמד ומצב חדש ועד שאינו בערך כלל למעמד ומצב שלפנ"ז⁴⁶.

ונקודה זו חודר בכל כוחותיו ע"ד קבלת המלכות של מלך

40 ראה בכ"ז: שיחת יום ג דחומה"ס שמחת בית השואבה ה'תשי"ג.

לקו"ש ח"ט ע' 369, לקו"ש חכ"ד ע' 201 ואילך.

41 דבזה גופא כמה מדריגות: א) בכללות ישראל, (ב) הזמן, (ג) הכח

להקהיל, (ד) הדרגה שבו מגיעים ע"י הקהל, (ה) המקום וכו'. וראה לקמן

לביאור כל הפרטים.

42 ראה ד"ה פדה בשלום בשערי תשובה לאדה"א פי"ב.

43 ראה שיחת יום ג דחומה"ס שמחת בית השואבה ה'תשי"ג.

44 ראה שיחת שמחת בית השואבה תרצ"ב, לקו"ש לוי יצחק אגרות ע'

רמה ואילך.

45 ראה בארוכה לקמן בפרטי מצות הקהל את העם כו' בעבודה

בנפש האדם.

46 ראה בשיחות לעיל, ובשיחת ש"פ שובה (ב) שם אות יא.

47 ראה שיחת ש"פ תזריע ומצורע ה'תשנ"א אות ו' ואילך.

48 ראה ברכת התמימים ה'תשמ"ח אות ד.

49 ראה שיחת שיחת ש"פ שובה (ב) שם אות ו'.

50 ראה מכתב כ"ה אלול שם (סה"ש ה'תשמ"ח ח"ב ע' 677-678).

51 ראה שיחת י"ג תשרי ה'תמ"ח אות יט.

זמנה:

א. מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה:

א. ענינו:

(א) ראה לעיל בהטעם למצות הקהל.

(ב) מצות הקהל בא דוקא לאחר שנת השמיטה כי שנת השמיטה שנת שבת להוי' היא ההכנה המתאימה למצוות הקהל,

כי בשנת השמיטה, נאסר עבודת האדמה, שזה הי' עיקר העבודה בימיהם, הנה מובן שרוב עסקם אז הי' בלימוד התורה וקיום המצות, הנה זהו ההכנה המתאימה לבוא לביהמ"ק עם כל בני אנשים נשים וטף לשמוע קריאת פרשיות התורה מפי המלך⁶⁹.

(ג) תכלית העבודה בשנת השמיטה ובשנת הקהל אחד הם, לגלות מלכותו ואלוקותו ית', אלא שאופן הגילוי בשנת השמיטה שונה היא מבשנת הקהל, אבל שניהם באים ביחד לגלות מלכותו ואלוקותו ית', דבשנת השמיטה גילוי מלכותו ית' היא בפרטיות היינו דכאו"א מגלה (עיי"ז שאינו עובד שדהו וכרמו) שהקב"ה הוא המנהיג ובעה"ב על שדהו וכרמו וכו', אבל זהו בפרטיות, כרמו בפ"ע ושדהו בפ"ע, דגילוי זה שהקב"ה המלך על שדהו הוא באופן אחר מכרמו, וגם כ"א מגלה שהקב"ה המלך על 70⁷⁰ עניניו באופן אחר, דאין דעותיהן שוות, ולפי שכלו יהולל איש⁷⁰, ונודע בשערים בעלה⁷¹.

משא"כ בשנת הקהל גילוי מלכותו ואלוקותו ית' היא לא בפרטים אלא בנקודה אחת, דכל בני"ב בלי יוצא מן הכלל, האנשים נשים וטף⁷² באים באופן שווה (דכולם עושים אותו דבר שחבירו עושה, שמיעת הפרשיות מפי המלך, קב"ע מלכות שמים, דאין עיקר הכוונה הלימוד אלא אלא קריאת הפרשיות מפי המלך (ראה לקמן הביאור) דעיקר הכוונה הנקודה שכל ישראל שווים בה) למקום א"ת בשביל מטרה אחת לשמוע הפרשיות מפי המלך ולקבל עליהם עול מלכות שמים ויראו את הוי'⁷³.

(ג) מכיוון שעיקר המכוון של מצוות הקהל היא "ליראה את הוי'" שזהו ראשית ותחילת העבודה ועיקרה ושרשה⁷⁴ (שלכן גם נשים וטף באים למצות הקהל אף שפטורים בשאר מ"ע שהזמ"ג אלא דמכיוון שזהו ראשית העבודה ועיקרה וכו' שגם הם מחוייבים בזה לכן גם הם באים), צריך זה להיעשות מיד אחרי שמיטה כאשר מתחילה שמיטה חדשה⁷⁵.

ב. בחי' בספירות:

(א) ראש השנה דשנת השמיטה היא בבחי' כלל ששייכת לפרטים, ושנת השמיטה היא העבודה בפרטים, ובשנת הקהל היא העליה להכלל והנקודה שלאחר הפרטים שזהו כלל שלמעלה מהכלל שמקור

69 ראה מכתב ח"י אלול ה'תש"מ (לקו"ש ח"י ע' 612).

70 אגרת הקודש ס"טו.

71 ראה תניא פ"מ"ד.

72 ובפרט לע"ל דאז יבואו גם "בם עור ופתח הרה ויולדת יחדיו", ולא יהי'

טמאים "דפטורים מהקהל (רמב"ם הל' חגיגה פ"ג ה"ב) דואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" "וזרקתי עליכם מים טוהרים וטהרתם". ובאר פסוק זה בפנימיות הענינים ראה מאמר ש"פ נח בדר"ח מרחשון ד"ה הנני מביא אותם תשכ"ח.

73 ראה בארוכה שיחת י"ג תשרי ושי"פ בראשית ה'תשמ"ח (סה"ש ע' 13 ואילך), מכתב כ"ה אלול ה'תשמ"ז (סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 678 ואילך).

74 תניא ריש פמ"א.

75 שיחת שמחת בית השאוכה תרצ"ב.

מצות הקהל (בפרטיות)

נהסעיפים: זמנה: א) מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה: א. ענינו, ב. בחי' בספירות, ג. בעבודה (בנפש האדם), ב. שהיא שנה שמנית א. ענינו, ב. בחי' בספירות, ג. בעבודה (בנפש האדם), ג. בחג הסוכות א. ענינו, ב. בחי' בספירות, ד. במוצאי יו"ט הראשון א. ענינו, ב. בחי' בספירות, ה. בלילה א. ענינו, ב. בחי' בספירות, ו. בבוא כל ישראל לראות את פני הוי' אלוהיך.

מקומה:

א. במקום אשר יבחר הוי', א. ענינו: ב. בחי' בספירות, ג. בעבודה (בנפש האדם), ב. בעזרת נשים. ג. על גבי בימה גדולה של עץ. א. ענינו, ובעבודה בנפש האדם, ב. בחינתו בספירות).

האישים:

א. הקהל את העם, האנשים, והנשים, והטף, וגרר אשר בשעריך. א. ענינו, ב. הדרגא בנפש האדם, ג. בסדר השתלשלות, ב. בעבודה הפרטית בנפש האדם, א) תכונות שונות בנפש האדם, ב) כוחות נפשו, ג) מחדו"מ ג. המלך הוא שיקרא (מעומד) באזניהם. א. ענינו, א) גילוי עצם הנשמה והאמונה הפנימית, ב) שבני"ב יתאחדו בנקודה אחת, ג) שהתורה תחדור את כל מציאותו של האדם, ד) ההכרה שאין עוד מלבדן ב. המלך קורא בעמידה, ג. בחי' בספירות, ד. בעבודה בנפש האדם.

מעשה הקהל:

א. אופן הקהלת העם, ב. תקרא (את התורה הזאת), ג. (תקרא) את התורה הזאת- תושב"כ, ד. הקריאה (והברכות) בלשון הקודש, ה. הקריאה במשנה תורה ו. פרשיות שהן מזרזות אותם במצות ומחזקות ידיהם בדת האמת, ז. דיוק הלשון "לחזק דת האמת, ח. תקרא את התורה הזאת, ט. קורא פרשיות "שמע", "והי' אם שמוע", "עשר תעשר" ו"כי תכלה לעשר", "ברכות וקללות" ו"פרשת המלך", ו"בריתות", א. ענינם, ב. בחי' בספירות, י. בני ישראל בעת מעמד הקהל, יא. כיום שניתנה בו בסיני, יב. מפי הגבורה שומעה:

פעולת הקהל - התכלית דהקהל:

א. "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את הוי' אלוהיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת. . כל הימים אשר אתם חיים על האדמה", א. ענינו: א. ויראו את הוי', ב. ויראו את הוי', ג. ויראו את הוי'. ב. לירא את הוי' כל הימים אשר אתם חיים על האדמה: א. ענינה, ב. בחינתו בספירות).

לפרטים ולמעלה גם מכלל גדול,

והביאור הוא:

דהנה, העבודה בשנת השמיטה היא העבודה שבבחי' פרטים דוקא, שגם בכל פרטי העבודה, עד לעבודת האדמה, שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך⁷⁶, יורגש כי לי כל הארץ⁷⁷, שלה' הארץ⁷⁸, שלכן נקרא שבת לה'.

ולפנ"ז הרי כל פרטי העבודה זו כלולים בראש השנה, אשר ראש השנה ענינו הוא כמו ראש בפשטות שכל האברים כלולים בו וגם כאשר האברים הם במקומם הרי הראש הוא מנהיג את האברים, וכ"ה בראש השנה, שכל ימי השנה כלולים בו, ועוד זאת שגם כמו שהם במקומם ובזמנם הרי הם מונהגים מראש השנה. שזהו ענין הכלל הכולל הפרטים ושייך לפרטים,

אמנם ענין שנת הקהל, הוא בחי' הנקודה שלאחרי הפרטים, דזהו מה שאז הנה לאחר עובדת שנת השמיטה נקהלים כל ישראל יחד, אנשים נשים וטף, לשמוע התורה מפי המלך שזהו "כשמוע מפי הגבורה" - הקב"ה עצמות ומהות, היינו הנקודה והכלל שלמעלה מהכלל שמקור לפרטים ולמעלה גם מבחי' כלל גדול, דבהקהל ישראל נעשים חד ממש עם עצמות ומהות⁷⁹ כנ"ל (בכללות מצות הקהל וש"נ). דזהו ענין לעברך בברית שנעשה דבר אחד (וראה לקמן בפרשיות שהמלך קורא "בריתות").

(ב) שבע שנים קאי על שבע המדות מחדד עד מלכות. ושנה השביעית - שנת השמיטה היא במלכות, היינו הקבלת עול מלכות שמים בשנת השמיטה שאז עיקר העבודה הוא בלימוד התורה וקיום המצות שנה שכולה שבת להוי', שלא עבדו עבודת האדמה, כי קיבלו עליהם עול מלכות שמים בזה גופא שלא עבדו האדמה, וגם היו עסוקים בקבלת עול מלכות שמים ע"י הוספה בלימוד התורה ודביקות בהקב"ה,

אבל אחרי שנת השמיטה בשנת הקהל יש ירידה בחזרה לעולם, עי"ז שחוזרים לעבודת האדמה,

אבל מיד ישנו העלי' שלאחרי הירידה שזהו מעמד הקהל. והעלי' שלאחרי הירידה באה מכח הרשימו שנשאר מהמעמד ומצד קודם הירידה, ובענינו, העלי' דשנת הקהל בא מכח שנת השמיטה היינו ספי' המלכות, קב"ע מלכות שמים. והגילוי בעת מעמד הקהל היא מכח ספירת המלכות דשנת השמיטה⁸⁰.

(ג) בשנת השמיטה מלכות (שמיטה) ננסרה מז"א, ומלכות היא בפ"ע, וגילוי זה מאיר בהקהל, שלכן הרבה מהענינים בהקהל קשורים עם ספירת המלכות⁸¹ (ראה לקמן בפרטיות).

ג. בעבודה בנפש האדם:

שנת הקהל קאי על עבודת התשובה.

והביאור הוא:

נתבאר לעיל ששנת השמיטה היא הירידה מהכלל לפרטים ובשנת הקהל מתעלים להכלל שלמעלה מהכלל שממנו נמשכו הפרטים, ולמעלה אפי' מכלל גדול. הנה בעבודה בנפש האדם קאי שנת הקהל על עבודת התשובה, כי, החידוש בעבודת התשובה הוא שגם לאחר

שישנו ההתחלקות (שע"י הירידה וכו') עולה למעלה מעלה ע"י עבודת התשובה שהיא בבחי' נקודה שלמעלה מגדר התחלקות⁸².

ב. שהיא שנה שמינית:

א. ענינו: מס' שבע קשור עם הגדרת ומדידת העולם (שבעת ימי ההיקף) משא"כ מס' שמונה קשור עם למעלה מהגדרת העולם⁸³, היינו הנהגה ניסית, שלכן כנור של תקופה השני' של ימות המשיח תהי' של שמונה נימין דאז (בתקופה הב' דיומה"מ) יהי' בעולם הגילוי דלמעלה מהגבלת העולם שזהו תקופה הב' בימות המשיח שיהי' אז שינוי מנהגו של עולם וחידוש במעשה בראשית החל מהחידוש העיקרי דתחיית המתים⁸⁴.

וזהו ענין הקהל, בשנה השמיני, דמעמד הקהל הוא ענין שמיני שלמעלה מהגבלת והגדרת העולם כי בהקהל כל בני' אנשים נשים וטף מתאחדים במקום אחד דביהמ"ק ושומעים קריאת הפרשיות בתורה מפי המלך דכ"ז הוא מצב של יציאה והתעלות ממצאות העולם לגמרי, כולל יציאה מהגבלה וציור פרטי כי אם שמתאחדים כולם יחדיו ב"ליראה את הוי"ו" - ע"ד ובדוגמת תקופה השני' דימות המשיח, תכלית השלימות למעלה מההיקף לגמרי. (וראה לקמן בסימן "במקום אשר יבחר הוי"ו")⁸⁵.

ב. בחי' בספירות:

ח' הוא שמור ההיקף בחי' שלמעלה יותר מסדר השתלשלות, אבל ביחד אם זה פועל זה על ההיקף דשבע. שהפעולה דהקהל (שומר ההיקף) היא לא רק פועל על העתיד ("תמיד כל הימים") אלא גם על העבר, למפרע על שבע שני השמיטה שלפנ"י⁸⁶.

ובחי' זו (ח'- למעלה מסדר השתלשלות) הוא המקור של הניסים שאינם מלובשים בטבע⁸⁷ - אוא"ס שלמעלה מעלה עד אין קץ ענין ההתעלמות והעלי' שבאוא"ס שהוא מתעלה ומתעלה בהעלם אחר העלם ובעילוי אחר עילוי למעלה מעלה⁸⁸.

ובשמות⁸⁹ הוא שם הוי' שלמעלה מהטבע משם אלקים⁹⁰.

ג. בעבודה בנפש האדם:

גילוי דרגא הח' שבו שזהו העבודה שמצד למעלה מטבעו ורגילותו.

ג. בחג הסוכות:

א. ענינו: במועדי חודש תשרי מודגש ענין האחדות בבני'

82	ד"ה אתם נצבים שם.
83	ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובא בסה"מ תרע"ח ע' רסט.
84	ראה בכ"ז דבר מלכות יב סימן ג' אות ט ואילך (לקו"ש חכ"ז ע' 198 ואילך)
85	ראה בכ"ז בארוכה בשיחת ש"פ שובה (ב) ה'תשמ"ח מס' כ' ואילך.
86	ד"ה פדה בשלום ה'תשמ"ח (סה"מ ע' 294).
87	בשיחת ש"פ שובה שם.
88	ד"ה כימי צאתך ה'תשל"ח פ"ו.
89	כימי צאתך שם.
90	וכמובן מעשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש .. לא אמר אדם צר לי המקום שעלין בירושלים.. עומדים צפופין ומשתחווים רוחים" דמובן שבשנת הקהל שבאו הרבה יותר מבני' לביהמ"ק אז ה' הנס בדרגא נעלית יותר. היינו דשנת הקהל קשור עם ניסים. ואולי י"ל שמכיוון שנת הקהל היא "כיום שניתנה בסני"י" מפי הגבורה שומעה" כבמתן תורה, הנה אולי י"ל שכמו שבמ"ת נתפאו החולים כמו"כ במעמד הקהל, וכנ"ל שיראת הוי' בהקהל המשיך חיים לנקהלים כמובא בשיחת עריוה"כ ה'תשמ"ח אות יב.

76	בהר כה, ג.
77	ל' הכתוב - יתרו יט, ה. וראה חינוך מצוה שכת.
78	תהלים כד, א.
79	ד"ה אתם נצבים ה'תשמ"ז (סה"מ תשמ"ז ע' 232).
80	שיחת שמחת בית השואבה תרצ"ב.
81	ראה בארוכה לקויל"צ אגרות ע' רמה.

מצות הקהל, לאחד כל בני האנשים נשים וטף וגר, למציאות אחת של מצוה אחת, "יעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלב שלם" ליראה את הוי"ה.⁹⁸

והוא להמשיך המקיף שפועל אחדות (הקהל) דסוכה בפנימיות ע"י נטילת הד' מינים.⁹⁹
ב. בחי' בספירות:

מבואר לעיל שבשנת השמיטה יש נסירת (פירוד) המלכות מז"א, ובעת נסירת המלכות היא מתמלאית בגבורות ודינים הרבה ביותר ולא שייך אז להקהיל (שבמדרגת החסד, את) כל בני ולהמשיך מן המלכות ע"י המלך (היינו המשכה (קריאה בתורה)¹⁰⁰) מן המלכות (המלך) לבני" קב"ע מלכות שמים.

דמלכות אז היא גם בבחי' עושי דברו (עשי', בירידתה) ולא בבחי' למען ישמעו (שמיעה) וצריכים להמתיק הגבורות והדינים שבבחי' המלכות בכדי להמשיך (ע"י קריאת התורה מהמלך) מן המלכות, הקבלת עול מלכות שמים,

ולכן אינו קורא בעשי"ת דשנת הח', כי הרי בעשי"ת דכל שנה הוא זמן הנסירה שהמלכות היא מלאה גבורות ודינים, וגם לא שייך לקרוא בהימים שבין יוה"כ"פ לסוכות שאע"פ שמלכות מקבלת אז חסדים, הרי חסדים שנמשכו אז (בהד' ימים אלו הללו) הם מועטים בערך, שלא נמתקים עדיין הגבורות דמלכות.

ורק לאחר יום א' דסוכות, שביום א' דסוכות נמשכו חסדים הגדולים והרבים דחסד דחסד דפנימי דאימא, וחסד דחסד דמקיף דאימא, וחסד דחסד דמקיף דאימא נמשכה ע"י מצות סוכה, וחסד דחסד דפנימי דמקיף דז"א ע"י נענוע הלולב והקפותיו¹⁰¹,

אז נתמתקו הגבורות דמלכות, והמלכות היא אז בבחי' בוגרת שלמעלה מנערה שהיא בפנים בפנים דז"א ומקבלת חסדים, שזהו שבוגרת בגימטריא אתרוג¹⁰², ואז המלך (מלכות) קורא (ממשיך) והעם שומעים,

והוא כמו דוד מלכות, גבורות, קרא לנפשי חסיד, שמקבל מהחסדים בחג הסוכות,

דלאחרי שז"א נתעוררה מהנסירה, אז מלכות מתעלית לפנימיות של ז"א ומקבלת הח' חסדים בהחג הסוכות, ואז דוקא (שיש במלכו בחי' החסד דסוכות) אפשרי לו להמלך (מלכות) להמשיך ע"י קריאת התורה.¹⁰³

ד. במוצאי יום טוב הראשון:

א. ענינו:

הנה דוקא לאחר העובדה ביום הראשון דחג הסוכות ע"י הסוכה והד' מינים שע"י נתגלה הענין דאחדותם של ישראל שזהו הרי ענינו של הקהל, אזי נקל יותר להוסיף בענין האחדות ע"י המצוה ד"הקהל את העם האנשים והנשים והטף" במוצאי יו"ט הראשון, אחדותם של ישראל בפועל ממש¹⁰⁴.

ב. בחי' בספירות:

נתבאר לעיל שביום הראשון דסוכות נמשך במלכות ריבוי חסדים

החל מראש השנה כמ"ש "אתם נצבים היום (דקאי על ר"ה)⁹¹ כולכם ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך ושואב מימך" שכולם מאוחדים,

וזהו, כי אז העובדה היא מצד פנימיות הנפש והנשמה "בקשו פני" - פנימיות הנשמה, ששם כל ישראל שווים הם, וענין זה בא בגילוי בחג הסוכות, דכל הענינים דראש השנה ויום הכיפורים הם "בכסה (בהעלם ובכיסוי) עד "יום חגיגנו" דסוכות, דאז באים הם לידי גילוי, ואז יש הגילוי דאחדותם של כל בני ישראל בשווה בדרגא נעלית יותר⁹².

וענין זה מודגש בשתי המצוות העיקריות דסוכות:

סוכה: "ראויים כל ישראל לישב בסוכה אחת", וסוכה ענינו הוא ענין השלום והאחדות כמ"ש "ופרוס עלינו סוכת שלומך", דכמשנתב"ל דהענינים שהם בכסה בר"ה וביוה"כ מתגלים בחה"ס הנה הסכך דסוכה נמשך מהמאה קולות דר"ה סכך בגימטריא מאה ומענן הקטורת דיוה"כ"פ דענן הקטורת דיוה"כ"פ הוא ענין מקיף, וקוטרת זו שייך לקודש הקדשים שהוא אמיתית ענין המקיף, ומזה נמשך הסכך דסוכה, ולכן המקיף דסוכה הוא למעלה מהמקיף דלבוש ואין בו התחלקות, וזהו ענין השלום, ע"ד שלום דתקופה השני' דימות המשיח (בחי' הח' שלמעלה מהשתלשלות) והטעם על השלום הוא כי נמשך בחי' הדעת, ענינו של הסוכה למען ידעו גו' וזה פועל השלום⁹³,

ולכן גם קבעו מצות הקהל בחג הסוכות כי זהו ענינו של מצות הקהל, לאחד כל בני האנשים והנשים והטף במקום אחד ובשביל מטרה אחת: ליראה את הוי"ה. דאחדות זו קשור עם גילוי המקיף דסוכות ש"כל ישראל ("האנשים והנשים והטף") ראויים לישב בסוכה אחת ("הקהל")⁹⁴,

[וגם המלך ע"י קריאת הפרשיות ממשיך האמונה בפנימיות בדעת⁹⁵, כמו ענין הסוכה "למען ידעו גו'" ע"י גילוי עצם הנשמה בהקהל, שדעת שבנפש כולל גבורה⁹⁶ שהן יראה (ליראה את הוי"ה).]

ומזה נמשך גם למצוה הב' בסוכות:

נטילת ד' מינים,

מבואר במדרשים שהד' מינים הם כנגד ד' הסוגים שבבני ותוכן המצוה — שמאחדים את כל הד' מינים יחדיו, ועושים מהן מצוה אחת⁹⁷ היינו שמאחדים כל בני באופן ד"יעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלב שלם" מצוה אחת, וקיום המצוה זו מן המובחר הוא (לא בביה"כ, אלא) בסוכה דוקא, שבא מודגשת אחדותם של ישראל כנ"ל ראויים כל ישראל לישב בסוכה אחת, שזהו התוכן

91 ראה היום יום כ"ה אלול.

92 ראה לקו"ש ח"ד ע' 1159 ואילך. ד"ה בסוכות תשבו ה'תשל"ו פ"ב ואילך (סה"מ מלוקט א' ע' קצו ואילך).

93 ראה ד"ה בסוכות תשבו הנ"ל.

94 ראה שיחות ליל א' דחה"ס אחרי מעריב ה'תשמ"ח ס' ד. וליל ב' דחה"ס ה'תשמ"ח ס' יא.

95 ראה ד"ה ואתה תצוה ה'תשמ"א (שנת הקהל) פ"ו, והערה 36 שם ובהערה 56. וראה במילואים.

96 תניא פמ"א.

97 ראה סה"מ להרמב"ם שורש י"א: "יש לפעמים שדין אחד שהוא מצוה אחת יש לו חלקים רבים, כגון, מצות לולב שהיא ארבעה מינין, הרי אין אומרין שפרי עץ הדר מצוה בפני עצמה וכו' לפי שכל אלו הם חלקי המצוה, שכן הוא לאחדם, ואחרי איחודם תהי' המצוה לקחת הכל".

98 ליל ב' דחה"ס ה'תשמ"ח ס' יא.

99 ד"ה בסוכות שם.

100 זה שקריאת המלך, היא גם להמשכה ראה לקו"ש ח"ט 328.

101 ראה פ"ח שער חה"ס פ"א ע"ש.

102 פ"ח שער הלולב, ועיין בע"ח שער לאה ורחל סופ"ג.

103 לקוטי לוי יצחק אגרות ע' רמה.

104 שיחת ליל ב' דחה"ס ה'תשמ"ח אות יא.

שלכן אז היא יכולה לשפיע הנה מיד בהזדמנות הראשונה (מוצאי יום טוב הראשון) ממשיכים מיד ממלכות הקבלת עול מלכות שמים בתחילת השש שנים החדשים ע"י המלך (מלכות)¹⁰⁵.

ה. (קריאת הקהל) בלילה:

א. ענינו: ע"פ הנתבאר לעיל שמצות הקהל היא לעורר ולגלות נקודת היהדות,

הנה כל גילוי הוא ע"י שמחה דוקא, ששמחה פורץ גדר¹⁰⁶, זה מוריד כל ההגדרות של כוחות הגילויים, ומגיעים עד לעצם.

לכן מצות הקהל הוא ברגל דוקא, "מועדים לשמחה", וברגלים גופא "בחג הסוכות" דוקא "זמן שמחתנו", ובסוכות גופא לא בזמן של יום טוב, אלא "במוצאי יום טוב" - בזמן של שמחת בית השואבה שעל שמחת בית השואבה כתוב ש"מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו". ולכן אז דוקא הוא מצות הקהל שענינו לגלות את עצם הנשמה שתלוי בשמחה דוקא¹⁰⁷.

ב. בחי' בספירות:

קריאת הקהל עיקרו הוא במלכות (שלכן דוקא המלך קורא) שלכן לא נאמר שחיוב הקריאה הוא ביום דוקא, אלא אדרבה היא היתה בלילה כי מדת המלכות היא מדת הלילה¹⁰⁸.

ו. בבוא כל ישראל לראות את פני הוי' אלוֹקֵיךְ.

. ענינו: הפסוק מדגיש "בבוא כל ישראל", להדגיש:

שכשאר הרבה ו"כל ישראל" באים ביחד בשביל מטרה אחת אפשר להשיג הרבה יותר מהסך-הכל שהיו יכולים לפעול אם כל אחד הי' בפ"ע-

וכמו שרואים בפועל שאדם יכול להרים משא הרבה יותר גדול כאשר יש לו עזרה מהשני-

וכאשר כל בני ישראל באים ביחד נפעל מציאות חדשה של "קהל" שיכול להמשיך אלקות בדרגא נעלית וחדשה שלא בערך מהמקום שיחידים היו ממשיכים אם הם היו בפ"ע.

(וכמו שהי' במשכן דדוקא ע"י שכל בני ישראל התנדבו, וכל הי"ג (ט"ו) חומרים ביחד המשיכו אלקות במשכן "ושכנתי בתוכם", וכמו במ"ת דדוקא ע"י "ויחן (ל' יחיד)" שכל בני ישראל היו כאיש אחד בלב אחד, המשיכו הגילוי הנעלית דמ"ת כמו"כ בהקהל) ע"י שבבוא כל ישראל גוי' אזי תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באופן של הקהל את העם האנשים והנשים והטף, (שהקהל פעלה שכל בני ייעשו קהל אחד זה פעל הגילוי הנעלית של שמיעת התורה "כאילו מפי הגבורה שמועה" "כיום שניתנה בו בסיני" שזה נפעל ע"י ש"ויחן שם ישראל נגד ההר" - כאיש אחד בלב אחד¹⁰⁹. כנ"ל.

מקומה:

א. במקום אשר יבחר הוי':

א. ענינו: בפשטות מובן למה הקהל נעשה דוקא בבית המקדש, כי כל התכלית דהקהל הוא "ויראו את הוי'" שיראת הוי' ענינו הוא

105	לקוטי לוי"צ שם, שיחת שמחת בית השואבה תרצ"ב.
106	ראה בארוכה המשך שמח תשמח תרנ"ז ע' 49.
107	שיחת יום ג' דחזהמ"ס שמחת בית השואבה תשי"ג אות ו' בסופו.
108	לקוטי לוי"צ שם ע' רמו קרוב לסופו.
109	מכתב ימי הסליחות ה'תש"מ (לקו"ש ח"ט ע' 616 ואילך).

הביטול לאלוקות¹¹⁰, ומתאים שזה ייעשה בבית המקדש דשם, (א) שורה הקב"ה ובנ"י ראו שם גילוי אלקות (שלמעלה מהשגה) במוחש, וכמ"ש שלש פעמים בשנה יראה גוי' וכשם שבא ליראות כך בא לראות וע"י ראי' זו פעל זה ביטול (יראת הוי') פנימי. שזהו ("ליראה את הוי") עיקר המכוון והתכלית דהקהל¹¹¹. וכמו"כ, (ב) ראו שם העשרה ניסים שפשיטא דכ"ז מביא ליר"ש¹¹² (התכלית דהקהל ויראו את הוי').

[במכ"ש וק"ו מזה שהעלי' לירושלים לאכול מעשר שני מביאה ליראת שמים "שהי" 113 רואה קדושה גדולה והכהנים עוסקים בעבודה הי' מכוון לבו יותר ליראת שמים וללמוד תורה כדדרשינן בספרי למען תלמד ליראה וגו' גדול מעשר שני שמביא לידי תלמוד לפי שהי' עומד בירושלים עד שיאכל מע"ש שלו הוי' רואה שכולם עוסקים במלאכת שמים ובעבודה הי' מכוון ליראת שמים ועוסק בתורה, הנה בודאי בביהמ"ק עצמו מודגש הענין (גם לפני מעמד הקהל ומכ"ש במעמד הקהל, שלכן מעמד הקהל (שענינו להביא לידי יראת שמים) נעשה דוקא בבית המקדש (שענינו יראת שמים) ד"ויראו את הוי'" "למען ישמעו ולמן ילמדו ויראו את הוי' אלוֹקֵיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת.

ב. בחי' בספירות: ע"פ הנתבאר לעיל¹¹⁴ שבהקהל היא בשנה השמינית בגלל שהקהל ענינו שמיני למעלה מהשתלשלות והגבלת העולם ע"ד התקופה ה' בימות המשיח, שהי' אז ב'יטל מנהגו של עולם, לכן הקהל היא בבית המקדש דוקא, כי במקום המקדש ישנו הגילוי דשם הוי' שלמעלה מהטבע (שנמשך משם אלקים)¹¹⁵, וע"י "הקהל" שנמצאים כל בני ישראל "האנשים והנשים והטף", בבית המקדש, ושומעים שם דוקא קריאת הפרשיות מפי המלך, זהו מצב של יציאה והתעלות ממצאות העולם לגמרי, כולל גם יציאה מהגבלה וציור פרטי, כי אם שמתאדים כולם יחדיו ב"ליראה את הוי'" - ע"ד ובדוגמת התקופה השני' דימות המשיח, תכלית השלימות נלעף מהיקף לגמרי.

ג) ראה בסימן "ההמשכות שע"י הקהל" בהענין שהקהל נעשה בביהמ"ק.

ג. בעבודה בנפש האדם:

הקהל לביהמ"ק בנפש האדם הוא, להקהיל כל כוחותיו להמקדש הפרטי שישנו בתוך כל אחד ואחת מישראל¹¹⁶ כמ"ש¹¹⁷ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" וחז"ל מבארים¹¹⁸ "בתוך כל אחד ואחת מישראל", בתוך הלב של כאו"א, ומן הלב (המקדש הפרטי) מתפשט לכל הגוף, כולל המוח שבראש מכיוון שליבא¹¹⁹ פליג לכל שיפין ע"י

110	לקו"ש ח"ט ע' 328,369. ועוד.
111	ראה לקו"ש חכ"ד ע' 199 בסופו. ובד"ה ונחה עליו רוח ה', תשכ"ה פ"ב (סה"מ מלוֹקט ח"ב ע'מו ואילך).
112	ראה לקו"ש ח' לט ע' 11 ואילך.
113	ל' התוס' ב"ב כא, א ד"ה כי מציון.
114	משיחת ש"פ שובה (ב) ה'תשמ"ח אות כד.
115	ראה ד"ה גדול יהי' כבוד הבית גוי', תשכ"ב פ"ד ואילך (סה"מ מלוֹקט ח"ד ע'שלה ואילך).
116	וראה מכתב הימים בין יו"ד וט"ו שבט ה'תשמ"ז (סה"ש ח"ב ע' 596).
117	תרומה כה, ח.
118	ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים-סט, ב). ועוד.
119	ראה זח"ג קסא, רע"ב. רכא, ב.

הדם הוא הנפש¹²⁰.

ב. בעזרת נשים.

בחי' בספירות:

בבימה"ק גופא הי' הקהל בערת נשים דוקא, כי עזרת נשים רומז על ספירת המלכות, והעיקר בהקהל הוא ספירת המלכות (קב"ע מלכות שמים ("ויראו את הוי"ה)) ולא ז"א, כי מלכות נמצא בפ"ע לאחר הנסירה מז"א¹²¹.

ג. על גבי בימה גדולה של עץ.

א. ענינו, ובעבודה בנפש האדם: מכיון¹²² שהעיקר דהקהל הוא "ויראו את הוי" (דיראה הוא) וביטול וזה בא דוקא ע"י המלך שמבטל כאו"א¹²³, להקב"ה, ופועל עליהם קבלת עול מלכות שמים (ולא מודגש התענוג אלא העול), אבל אם יהי' רק הקב"ע בפ"ע אז היראה והקב"ע יפעל עליו תנועה של ביטול כאסקופא הנדרסת ולא יוכל לעשות עבודתו כראוי¹²⁴ ולא יוכל ללחום עם ההעלם והסתר דעולם¹²⁵ אלא חייב להיות גם בתנועה של "בימה" היינו תנועה של תוקף, "יתגבר כארי" ומצד "בימה" ותוקף זו יוכל האדם להגבי' עצמו ולהתנשאות על היצה"ר "ירגזי אדם יצ"ט על היצה"ר".

ו"בימה" זו הגבהה והתנשאות זו של המלך- קב"ע מלכות שמים, פועל שהקריאה של המלך יוקלט ("דערהערט ווערן") אצל האדם ועד שיהי' קיום ופעולה על כל כוחות הנפש ומחשדו"מ שמשך כל השנה כולה.

אבל ביחד עם זה צריכין להבהיר שהבימה צ"ל א' של עץ, וב) שהיו עושין בעזרה:

התנועה של בימה, הגבהה והתנשאות תהי' רק באופן עראי עץ ולהתשמש בזה רק בענינים של קדושה "בעזרה" (בשעה שצ"ל העבודה דהקהל, ובעבודה בנפש האדם קיבוץ כל הכוחות כו'). אבל בשעה שהוא לא נמצא בעזרה, לא במעמד ומצד נעלה של קדושה ועבודת השם יכול לצאת מזה תנועה של התנשאות היפך הכוונה, אבל בשעת הקהל בבימה"ק צ"ל דוקא "ע"ג בימה גדולה של עץ שהיו עושין בעזרה".

ב. בחי' בספירות:

מפני¹²⁶ שבהקהל המלכות היא גדולה מאד, לכן הקריאה של המלך (מלכות) היא על מקום גבוה, בימה. אך הבימה היא של עץ, שרומז על חסדים, ובימה הוא הי מ"ה לרמז שמלכות מקבלת מהחסדים ע"י ז"א שם מ"ה, וד"ל.

האישים:

א. הקהל את העם, האנשים, והנשים, והטף, וגרף אשר בשערך:

א. ענינו: מצות¹²⁷ הקהל היא לעורר את (האמונה בהוי' מצד) עצם הנשמה ונקודת היהדות שבכל אחד ואחת מישראל "האנשים והנשים והטף", ונקודה זו היא בשווה אצל כל אחד ואחת מבני ישראל הן בגדול שבגדולים ועד לקטן שבקטנים¹²⁸, והיא נקודה שלמעלה מהשכל והבנה והשגה שזה נמצא בכל אחד ואחת מבני ישראל ממש, בשווה ממש, אפי' בנשים וטף, שלכן כל אחד ואחת מבני ישראל האנשים והנשים והטף וגרף אשר בשערך מחוייבים לבוא להקהל, וע"י גילוי נקודת היהדות בהקהל מתבטא זה בוראו את הוי', דיראת הוי' היא ראשית ותחילת העבודה ועיקרה ושרשה, שבוה כל בני ישראל גם הנשים דמצות עשה שהזמ"ג פטורים הם וגם טף שבכל התורה פטורים מחוייבים לבוא להקהל¹²⁹.

אבל¹³⁰ ההתבטאות של נקודה זו לא נשארת בשווה אצל כאו"א, ופועלת גם על כוחות הפנימיים של כל אחד ואחת (ע"י העבודה של כל יחיד בעצמו) האנשים ללמוד והנשים לשמוע והטף.. לתת שכר למביאיהם" היינו שע"י הבאת הטף נעשה תוספת עילוי במביאהו, אבל גם בטף (שלכאורה אין להם כוחות פנימיים שבהם יתבטא גילוי עצם הנשמה הנה גם בהם) ע"י התעוררות נקודת האמונה בהקהל זה פועל עליו (שאח"כ) גם על כוחותיו הפנימיים שגם אצלו יהי' השמיעה והלימוד עד ל"ויראו את ה"א ושמורו לעשות את כל דברי התורה הזאת".

ב) מבואר לעיל¹³¹ ששנת הקהל בא בהמשך לשנת השמיטה, כי שניהם ענינם ומכוונם שווה, לגולת מלכותו ית', אבל בשנת השמיטה העובדה היא לגלות בהפסדים מלכותו ית' (שדך, כרמך כו'), משא"כ ענינו של שנת הקהל הוא, ענין האחדות אצל כל בני, היינו נקודה אחת, ע"י ש"הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו גו' ויראו את ה' אלוהיהם" – שכל בני ישראל, הן "החכמים הגדולים שיודעים כל התורה כולה" והן "מי שאינו יכול לשמוע", מתאחדים בנקודה אחת – "ליראה את ה' אלקיך", "ויראה עצמו כאילו עתה מצוה בה ומפי הגבורה שומעה שהמלך שליח הוא להמיע דברי הא-ל"- הנקודה האחת של קהלת עול מלכותו יתברך.

ונקודה¹³² זו צריך להתפשט ולחדור הנהגתו של יהודי בכל פרטיו- "ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת", "כל הימים אשר אתם חיים על האדמה",

והנה¹³³ כאשר ישנו גילוי אלקות בדרגא נעלית זו, אז זהו כמשל הידוע של אבוקה גדולה של אש, שמושכת אלי' כל הניצוצות וככל שיתרבה גדולת המדורה ימשוך ניצוצות ממקומות רחוקים יותר, ומכיוון שבהקהל נקהלו כל בני, פעל זה בירור של כל ניצוצי קדושה בכל העולם שזהו"ע דגם "גרף אשר בשערך" באו להקהל, דקאי על ניצוצי קדושה שהם בבחי' גרים¹³⁴.

ב. הדרגא בנפש האדם: נתבאר לעיל כמ"פ שמתגלה בכל אחד

127	ראה בלקו"ש ח"ט ע' 369, שיחת יום ג דחומה"ס שמחת בית השואבה תשי"ג אות ו' ובמקומות שנשמנו בכללות מצות הקהל ב'.
128	וראה שיחת שבת שובה (ב) ה'תשמ"ח אות יא.
129	ראה שיחת שמחת בית שואבה תרצ"ב.
130	ראה לקו"ש ח"ט ע' 370.
131	בכללות מצוות הקהל ב', ובסימן "מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה" וש"נ.
132	וראה שיחת ש"פ האזינו שבת שובה ה'תשמ"ח אות ז' בסופו (סה"ש ע' 7 ואילך).
133	ראה שיחת ליל ב' דחה"ס ה'תשמ"ח אות יב.
134	ראה גם שיחת י"א ניסן ה'תשמ"ח.

120	ראה שיחת י"ג תשרי ה'תשמ"ח אות יד.
121	ראה לקו"ש צ' אגרות ע' רמה קרוב לתחילתו.
122	ראה בכ"ז בלקו"ש ח"ט ע' 327 ואילך.
123	ראה בארוכה לקמן בסימן "המלך הוא שיקרא".
124	ראה טור ושו"ע (ודאדה"ז ובמהד"ת) או"ח בתחלתו.
125	ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 255 ואילך.
126	ראה לקו"ש צ' רמו בסופו.

(ב) כוחות נפשו¹⁴³:

והן על כל אחד ואחת להקהיל את כל כוחות נפשו שהם המקור ללבושי נפשו (מחשבה דיבור ומעשה, כדלקמן) היינו להקהיל את כל כוחותיו מכח הרצון והתענוג מוחין ומדות. ובאופן כזה שכולם מתאחדים ("הקהל") - ולכל לראש האחדות של כל דרגא בפ"ע: ברצון ותענוג מתאחדים ב"קהל" ל' יחיד, מצד האחדות שיש ברצון ותענוג האדם, ועד"ז במוחין שלו; וגם בשבע מדותיו שמתחלים לפרטים, הנה גם בהם יש האחדות דהתכללות "הקהל".

(ג) מחדו"מ¹⁴⁴: להקהיל כל מחשבותיו דיבוריו ומעשיו, ("אנשים נשים וטף" מחשבה דיבור מעשה) לבית המקדש שבו.

והנה הקהל בנפש האדם הוא להכניס את כל עניניו, ותכונות שונות בנפש האדם, וכל כוחות נפשו, וכל המחדו"מ שלו, לתוך הבית המקדש הפנימי שיש שבכל אחד ואחת (ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחת), וכמו שבמצות הקהל בפועל הכוונה היא (כנ"ל בסימן כללות מצות הקהל) שיהי' הגילוי של נקודה אחת, והוא ע"י ענין ההכתרה שמבטל הכל למלך, ובמילא נתגלה נקודה אחת המלך "שהוא הכל", כמו"כ בהקהל שבתוך כל אחד ואחת, שכל הענינים שבו שהם בבחי' "האנשים והנשים והטף וגו'" יהיו מסורים בהתמסרות מוחלטת לדבר המלך, זה הקב"ה¹⁴⁵, עד שיהיו כולם חדורים כליל (בתוכן הפנימי דהקהל) - "ליראה את הוי' אלקיך כל הימים".

ג. המלך הוא שיקרא (מעומד) באזניהם.

א. ענינו:

(א) גילוי עצם הנשמה והאמונה הפנימית: ענינו¹⁴⁶ של כל "נשיא (זה) מלך" הוא, שהוא "האתפשטותא דמשה"¹⁴⁷ בדורו, הוא ענינו של משה, והוא להיות "רעיא מהימנא" - להמשיך בבני שבדורו האמונה באלקות באופן פנימי (ולא רק האמונה באופן מקיף כמו שישנו בכל אחד ואחת מישאל מצ"ע מצד זה שהם מאמינים בני מאמינים) אלא האמונה באופן פנימי, וזה נמשך ע"י שהמלך מגלה את עצם הנשמה (כפי שהיא מושרשת בהעצמות) וע"י גילוי דעצם הנשמה מתבטא זה בכמה ענינים:

(א) האמונה באלוהים היא באופן פנימי, ובמילא מקיים התורה והמצוות במס"נ, היינו עם החוזק והתוקף דעצם הנשמה (לא¹⁴⁸ מס"נ ויצאה מהעולם ח"ו וח"ו אלא נמשות בגופים לאורך ימים ושנים טובות).

(ב) מצד הגילוי דעצם הנשמה מיתוסף באהבת ואחדות ישראל, דמצד עצם הנשמה אין חילוקים בין אחד להשני, והאחדות¹⁴⁹ היא באופן של נקודה שלמעלה מגדר התחלקות לגמרי, שכל ישראל שווים בנקודה זו.

(ג) ממשיך בבני ביטול וקבלת עול מלכות שמים ויראת הוי'.

143	שיחת ש"פ וירא ה'תשמ"ח אות ז' (סה"ש ע' 73). ולקו"ש ח"י ט ע' 327.
144	מכתב ימי הסליחות ה'תשכ"ז (לקו"ש ח"י ט ע' 447 ואילך).
145	להעיר שמצות הקהל היא לשמוע קריאת המלך, "ויראה עצמו כאילו . מפי הגבורה שומעה, שהמלך שליח הוא להשמיע דברי האל" (רמב"ם שם ה"ו).
146	לקו"ש ח"י ט ע' 369. שיחת יום ג דחומה"ס שמחת בית השואבה ה'תשי"ג אות ו'. ראה בארוכה ד"ה ואתה תצוה ה'תשמ"א (שנת הקהל) וראה במילואים להערה 91.
147	תקו"ז תס"ט (קיב, ב, קיד, א).
148	ראה שיחת ש"פ תצוה ה'תשנ"ב אות יג.
149	ראה שיחת ש"פ וירא ה'תשמ"ח שם.

ואחת מבני נקודת היהדות בחי' היחידה, ועצם הנשמה, שבכל ישראל בשווה, "האנשים נשים וטף",

ג. בסדר השתלשלות:

(א) נקודה¹³⁵ אחת שלמעלה מהתחלקות לגמרי (שבסדר השתלשלות) (ש)הוא בחינת עתיק (עד לפנימיות עתיק, שבו מאיר ומתגלה הפנימיות דעצמות ומהות), ששם לא שייך ענין התחלקות כלל, "לית שמלא בהאי עתיקא . . כולא ימינא".

(ב) מלכות¹³⁶. כי בהקהל זה הזמן שלאחרי מלכות נבנית והיא כפרון בפ"ע לא דבוקה בז"א, הנה אז הוא המצוה דהקהל שהכל מחוייבים להקהל גם הטף והנשים. כי כולם נכללים במלכות והיא הכוללת כל ישראל למגדול ועד קטן. וגם הנשים מחוייבים אם שהוא מצות עשה שהזמן גרמא, מפני כי המצוה הזאת היא בבחי' מלכות דוקא, שהיא בחי' אשה כידוע.

(ג) הכלל¹³⁷ שהיא בבחי' נקודה אחת שלמעלה מהכלל שממנו נמשכו הפרטים (וראה לעיל בסימן מקץ שבע שנים בחי' בספירות).

(ד) גילוי¹³⁸ עצמותו ומהותו יתברך שהוא נמנע הנמנעות, שנושא שני הפכיים בנושא אחד, שמצות הקהל שייך לכל אחד ואחד מישראל היושב תחת גפנו ותחת תאנתו ויחד עם זה צ"ל הקהל את העם האנשים והנשים והטף שהם שני הפכיים בנושא אחד, שזה בא ע"י עצמותו ומהותו ית' שהוא נמנע הנמנעות.

ב. בעבודה הפרטית בנפש האדם:

נתבאר לעיל שיש בכל אחד ואחת מישראל המקדש הפרטי שבו, ועליו להקהיל האנשים והנשים והטף וגרף גו' שבו, בבית המקדש שבו (היינו לבו כנ"ל).

והאנשים והנשים והטף וגרף שבו הם:

(א) תכונות שונות בנפש האדם¹³⁹:

האנשים: התוקף והגבורה של אנשים, הזמן והכוחות שיכולים וצריכים להנהיג ולהשפיע ולהאיר סביבתו- הנהגת העולם, הנשים: הנהגת הבית, לעסוק בחינוך הבנים, והטף: א. בחי' התלמיד ומקבל ומחונך ובל' חז"ל איזהו חכם הלומד מכל אדם [ועאכו"כ מתורת ושיחות קודש דרבותינו נשיאנו]¹⁴⁰,

ב. להקהיל¹⁴¹ לא רק כוחות נפשו (כדלקמן) ששיכים לעבודת ה', אלא גם צריך להקהיל הענינים הנמוכים והתחתונים שבו שהם לא קדושה אלא בבחי' "מכשירין" לקדושה, גרף אשר בשערין¹⁴²: הפעולה בעולם שמחוץ הימנו "לגיייר" את עניני העולם שגם הם יצטרפו לגבול הקדושה.

ובזה גופא מן הקל אל הכבד: לכל לראש- בדרגא ד"גר תושב",

ולאח"ז - בדרגת "גר צדק",

135	שיחת ש"פ בשלח י"א שבט ה'תשמ"ח אות ג' ובהערה 20 (סה"ש ח"א ע' 229 ואילך).
136	לקו"ש ע'רמה בסופו.
137	ד"ה אתם נצבים ה'תשמ"ז.
138	ד"ה לך ה'תשמ"ח (סה"ש ע' 268 ואילך).
139	ראה בכ"ז מכתב ו' תשרי ה'תשמ"ח (סה"ש ע' 684), שיחת ו' תשרי ה'תשמ"ח אות כ"ג, עריה"כ ה'תשמ"ח אות יב.
140	בהברכה להתמיימים ה'תשמ"ח אות ד'.
141	שיחת ש"פ וירא ה'תשמ"ח אות ט' (סה"ש ע' 76).
142	בהברכה אחרי מחנה עיניה"כ ה'תשמ"ח אות יב.

ודוקא ע"י¹⁵³ "ונפשי כעפר לכל תהי" אזי אפשרי הוא שיהי' ה"פתח ליבי בתורתך" וכל מציאותו תהי' ממולא בתורה, וע"י שהמלך מבטל את כל מציאותו שבו (ה"איך") נעשו בני כלים פנימיים שהתורה תחי' אותם - בלי יוצא מן הכלל - אנשים נשים וטף גרים - ולחדור את כל מציאותם תוכם ותוך תוכם, ובכל אחד, את כל מציאותו, בתכלית השלימות, ובכל פרטי, ועד שכל חושיו והרגשותיו יהיו חדורים בתורה ומצות, באלוקות, "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלוהיהם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת . . כל הימים אשר אתם חיים על האדמה".

ד) ההכרה שאין עוד מלבדו¹⁵⁴: טעם נוסף למה קריאת התורה בהקהל היא ע"י המלך דוקא ראה לקמן בהטעם שקוראין פרשת המלך.

ב. המלך קורא בעמידה¹⁵⁵: העיקר של תוכנו הפנימי של הקהל הוא שבני יראו את הקב"ה, שלכן דוקא המלך קורא בתורה, דענינו הוא להמשיך בכל בני ביטול להקב"ה¹⁵⁶, ולכן עיקר מצות מינוי מלך – בהיחס אליו מצד העם- הוא אימת המלך, והביטול מלפניו. והציווי על זה בכתוב בא ג"כ בלשון "שום תשים עליך מלך" שלמדו מזה "שתהא אימתו עליך" ו"מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול"¹⁵⁷.

ולכן – כיון שעיקר כוונת מינוי מלך היא שעל ידו יהיו בני בטלים להקב"ה – העיקר במלך עצמו הוא שהוא יהי' ירא שמים¹⁵⁸, אף שאינו חכם כל כך.

והביטול שלו למלך מלכי המלכים הוא בתכלית השלימות¹⁵⁹, כיון שכרע שוב אינו זוקף, ולכן אמר דוד המלך ע"ה – דוקא- וליבי חלל בקירבי.

ובזה (ורק בזה) שהוא בטל להקב"ה בתכלית השלימות בזה ועי"ז הוא יכול להמשיך בבני יראת שמים והביטול להקב"ה¹⁶⁰, ולכן בזה שקורא המלך בעמידה, מראה המלך לבני שהוא בטל להקב"ה, ולבו חלל בקרבו, שזה עצמו מועיל בהמשכת היראה להעם (כי בזה מראה דוגמא חי' בעצמו על יראת שמים וביטול להקב"ה, שזהו מהפעולות הכי חזקות להשפיע על בני).

ג. בחי' בספירות: א) המלך¹⁶¹ הוא ספירת הכתר, בחינת עתיק שמובדל ונעתק לגמרי מן העם, משכמו ומעלה גבוה מכל העם, ולכן האחדות בבני שנמשך ע"י קריאת הפרשיות ד"הקהל" ע"י המלך- "שליח להשמיע דברי הא-ל" הוא באופן כזה – שכל ישראל שוים, מ"חכמים גדולים שיודעים כל התורה", עד ל"מי שאינו יכול לשמוע", שאינו מבין לשון הקודש, שזהו אחדות (שלא רק שכולל כל בני, "האנשים והנשים והטף", אלא גם) באופן שלמעלה מהתחלקות לגמרי "האנשים והנשים והטף" בשווה, השווה ומשווה קטן וגדול, שאחדות כזו נמשכת ממדרגים של ישראל מצד שרשרת ומקורם בבחינת האלוקות שמובדל ונעתק לגמרי גם מבחי' "אב" (שורש ומקור) לבנים- ענין האחדות הוא באופן של נקודה אחת שלמעלה

ועפ"ז מובן (בפשטות) למה מצות הקהל היא ע"י המלך שקורא באזניהם מן פרשיות התורה שהן מזרזות את ידיהם בדת האמת: כי ענינו של הקהל הוא כל הענינים הנ"ל שהמלך פועל בבני (כדלעיל בכללות מצות הקהל): לעורר ולגלות את נקודת האמונה בה' מצד עצם הנשמה, ועי"ז ניתוסף חיזוק בלימוד התורה וקיום המצות ("פרשיות שהן מחזקות ומזרזות את ידיהם בדת האמת"), ועי"ז גילוי נקודת האמונה נקודת היהדות שבכל בני בשווה ניתוסף באהבת ואחדות ישראל ("הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגו'") ובאופן של "קהל" ל' יחיד, שכל בני מתאחדים בנקודה אחת וחדשה של "קהל", שזהו נקודה שלמעלה מהבנה והשגה (שלכן קרא דוקא בתושב"כ) שכל ישראל שווין בה גם הנשים והטף, וזה נעשה עי"ז ש"המלך הוא שיקרא לפניהם",

וע"י הגילוי דנקודת האמונה והיהדות מצד עצם הנשמה ע"י המלך זהו נתינת כח ממש ואתפשטותא דילי, שבני מצד העבודה בכח עצמו יפעלו שכוחות הגילויים והפנימיים שלהם יהיו מתאימים לעצם הנשמה¹⁵⁰ (שמצד כוחות הגילויים יש כבר התחלקות בין א' להשני נשים לשמוע - למען ישמעו, אנשים ללמוד – ולמען ילמדו), ואז מצד בחי' היחידה והעצם (הנשמה) שלא שייך בזה שינוי (כי כל עצם בלתי משתנה) ואז לא שייך שינויים בהאמונה בהקב"ה, והביטול וקב"ע מלכות שמים, ובמילא בקיום התורה ומצוות מתוך חיות ותוקף דמס"נ, ושמחה ותענוג, שנמשך באופן נצחי ("נר תמיד") "כל הימים אשר אתם חיים על האדמה".

ב) שבני יתאחדו בנקודה אחת:

ע"פ המבואר לעיל¹⁵¹ (בסימן בכללות מצות הקהל ב.) שהמצוה דהקהל היא לאחד את כל בני ישראל ("ב"קהל" אחד, ל' יחיד) בנקודה אחת ליראה את הוי', שבנוגע להרגש וכוונת הלב כל ישראל שווים כ"איש אחד בלב אחד" כבמ"ת, ושלא יהי' התחלקות בפרטים וישנו רק נקודה אחת ויראו את הוי', מובן למה קריאת התורה בהקהל היא ע"י המלך דוקא (ולא ע"י הסנהדרין שבד"כ זהו מתפקידם ללמד את העם תורה), כי בנוגע למלך, המצוה היא "שתהא אימתו אליך" שהוא מעורר את הרגש האימה והיראה שהרגש זה מבטל את ה"איך" (הישות) והמציאות שזהו מה שמחלק א' מהשני.

ג) שהתורה תחדור את כל מציאותו של האדם:

ע"פ המבואר לעיל¹⁵² (בכללות מצות הקהל ג.) שענינו של הקהל הוא לפעול שהתורה תחי' את האיש הישראלי - בלי יוצא מן הכלל - אנשים נשים וטף גרים - ולחדור את כל מציאותו תוך תוכו, ובכל אחד, את כל מציאותו, בתכלית השלימות, ובכל פרטי, ועד שכל חושיו והרגשותיו יהיו חדורים בתורה ומצות, באלוקות, ובכדי להגיע למטרה זו באופן פנימי ובאופן הכי שלם נעשה זה ע"י שקריאת התורה היא ע"י המלך, כי "אימתו עליך" הוא מעורר הרגש של אימה וקבלת עול שמבטל את ה"איך" (אנוכיותו של האדם) והישות של השומע, ואז התורה פועלת את הפעולה דלעיל. היינו דכל זמן שהאדם הוא מציאות בפ"ע ולא בטל בתכלית אי אפשרי הוא שהתורה תחי' אותו ויחדור תוך תוכו וכל מציאותו בתכלית השלימות בכל פרטי ועד שכל חושיו והרגשותיו יהיו חדורים בתורה ומצות, כי הוא מציאות וישות בפ"ע, ואינו כלי לקבל,

ראה לקו"ש ח"ט ע' 370, ובד"ה ואתה תצוה שם פ"א.

ראה מכתב כ"ה אלול ה'תשמ"ז (סה"ש ה'תשמ"ח ח"ב ע' 679).

מכתב ימי הסליחות ה'תשכ"ו (לקו"ש ח"ט ע' 445 ואילך).

153 ראה שיחת ש"פ תו"מ ה'תשנ"א אות ו'.

154 ראה לקו"ש ח"ד ע' 205.

155 ראה בכ"ז שיחת שמחת בית השואבה תרצ"ב.

156 דר"מ מצות מינוי מלך.

157 סו"טא מא.ב.

158 ראה כתובות קג.ב.

159 מכתב כ"ה אלול שם הערה ד"ה "דער מלך איז דאך" מברכות לד.ב.

נתבאר באוה"ת פ' זכור ע' א'תשפ"א ואלך.

160 עיין רמב"ם הלכות מלכים פ"ב ה"ו.

161 שיחת ש"פ בשלח ה'תשמ"ח אות ג' בסופו (סה"ש ע' 230).

— הנה עבודת הכהנים אז היא לעורר ולסעיים בזה, בהתאם לכללות עבודתם שהיא לפעול בירור ועלי' בהענינים התחתונים.

יוצאין בגדרים ופרצות ותוקעין כו':

הנ"ל הוא גם הטעם שיצאו "לגדים ופרצות", כי עבודת הכהנים היא לפעול גם על חוצות ירושלים- חוץ מביהמ"ק- לתקוע שם בחצוצרות, ולשפיע גם על העם הנמצאים שם עד שגם הם יקהלו לביהמ"ק, "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו גו'",

ולכן זוהי "הבחינה" אם הו אכהן כדבעי: אם הו אמרגיש שזהו ענינו, והוא יוצא להקהיל את העם, ה"ז מוכיח למפרע שעבודתו במשך כל ז' השנים היתה כדבעי; ובא"ל- "דומה זה שאין כהן הוא".

בחצוצרות: וע"פ הנ"ל יש לבאר גם הדיוק שהתקיעות היו דוקא בחצוצרות:

ידוע מאמר הה"מ עה"פ "ועשית שתי חצוצרות וגו'" שפירושו "שתי חצאי צורות", שקאי על ישראל וקוב"ה, - שישאל הם חצי צורה וקוב"ה כביכול חצי צורה, ושניהם ביחד נעשה צורה שלימה. וע"ד דרשת חז"ל על הפסוק תמתי (ל' תמים) "תאומתי", ומובן שע"י יחוד זה נעשה מציאות חדשה. כי הרי בלא"ה אין האדם מציאות שלימה- והרי נת"ל שעבודת הכהנים היא לפעול מציאות חדשה, לכן צריך הכהן לצאת מביהמ"ק ולתקוע בחצוצרות, דבר המורה על עבודתו לחבר ב' חצאי הצורות- ישראל וקוב"ה- ולאחדם שיהיו צורה שלימה כביכול.

ב. תקרא (את התורה הזאת)¹⁶⁸:

עיקר ההדגשה בקריאת התורה בהקהל היא דוקא ל"קריאת התורה" ("תקרא את התורה הזאת גו'") ולא ללימוד התורה כי בלימוד התורה שנוגע ההבנה והשגה- ישנם חילוקים בין "ראשיכם שבטיכם גו'" והסוגים האחרים עד ל"שואב מימך" משא"כ בקריאה בתורה, שקריאה בתורה, אינו נוגע ההבנה והשגה אלא שייכת לכל בני ישראל בשווה - בלי חילוקים,

ומכיון שבהקהל כל בני"י ישראל מתאחדים במציאות ונקודה אחת ע"י גילוי נקודת היהדות (שמתבטאת באמונה בהו' וכו' שינה בכל ישראל בשווה) מובן שבענין זה נוגע החלק בתורה ששם משתווים כל בני"י — הקריאה בתורה, וזה פועל אצל בבני"י הענין בתורה שלמעלה מהבנה והשגה, ששווה אצל כל בני"י.

ג. (תקרא) את התורה הזאת- תושב"כ¹⁶⁹:

ע"פ הנ"ל מובן למה קרא דוקא בתורה שבכתב, כי בתורה שבכתב אינו נוגע ההבנה והשגה, וא"כ זהו אצל כל בני ישראל בשווה.

ד. הקריאה (והברכות) בלשון הקודש¹⁷⁰:

בהקהל המלכות (לאחרי הנסירה) חוזרת בפנים של ז"א ומקבלת החסדים משם, אז הדיבור דמלכות הוא בלשון הקודש דוקא - בחי' פנים.

ה. הקריאה במשנה תורה¹⁷¹:

ע"פ הנ"ל שהקהל הוא גילוי ספירת המלכות, וקבלת עול

מהתחלקות לגמרי.

שזהו בחינת עתיק (עד לפנימיות עתיק, שבו מאיר ומתגלה הפנימיות דעצמות ומהות), ששם לא שייך התחלקות כלל, "לית שמלא בהאי עתיקא כולא ימינא", והמשכת וגילוי דרגא זו נעשית ע"י המלך שהוא בעצמו בחינת עתיק כנ"ל.

ב) המלך¹⁶² הוא בחינת המלכות, ודוקא הוא קורא בתורה, כי בהקהל ישנו הגילוי דספירת המלכות כמו שהיא ספירה בפ"ע לאחרי הנסירה מז"א, דהקבלת¹⁶³ עול מלכות שמים שהי' בשנת השמיטה (שנה השביעית כנגד ספירת השביעית - מלכות) מאירה ונותן הכח להעבודה בהשמיטה החדשה שמתחיל משנת הקהל ומעמד הקהל שאז מקהלים עול מלכות שמים ככח ספירת המלכות דשנת המלכות (שמיטה) ולכן הקריאה בתורה אז היא דוקא ע"י ספיר' המלכות- המלך.

ד. בעבודה בנפש האדם:

המלך¹⁶⁴ הוא הביטול וקב"ע מלכות שמים שישנו בכל ישראל (ע"ד כמשנת"ל ע"פ מ"ש הצ"צ במלך כפשוטו — שהמלך ממשיך הענין דקב"ע ויראת ה' לכל בני").

ועל האדם להקהיל כל עניניו כנ"ל להביהמ"ק הפנימי שבו וצ"ל "שהמלך הי' קורא" — הקריאה והמשכה לכל כוחות נפשו ע"י "המלך" שזהו כנ"ל בכוחות נפשו הביטול וקב"ע מלכות שמים, שישנו בכל ישראל.

מעשה הקהל:

א. אופן הקהלת העם¹⁶⁵

א. ענינו: הכהנים¹⁶⁶ עומדים בגדרים ופרצות וחצוצרות של זהב בידם ותוקעין ומריעין ותוקעין [להקהיל את העם לביהמ"ק]. כל כהן שאין בידו חצוצרות אומרים דומה זה שאין כהן הוא.

הסיבה למה דוקא (א) הכהנים עומדים (ב) בגדרים ופרצות (ג) וחצוצרות של זהב בידיהם, להקהיל את העם לביהמ"ק, הוא כי בזה מתבטאת עיקר ענינם של הכהנים ועד שכל כהן שאינו תוקע "אומרים דומה שאין זה כהן",

שענין הכהונה מבואר בפסוק¹⁶⁷ ישימו קטורה באפיך וכליל על מזבחך שכללות ענין הכהונה הוא ע"ד ענין הקטורת והוא: לפעול בעולם התחתון וכו', ובב' אופני העבודה דקטורת: להעביר הזוהמא ולפעול מציאות חדשה בעולם),

עפ"ז יש לבאר מה שעבודת הכהנים היא להקהיל את העם להשתתף המצות הקהל:

מכיון שעיקר ענין הכהנים הוא לפעול עליית ענינים התחתונים ועד לעילוי הכי נעלה, לכן כשבא זמן "הקהל", שכל ישראל (גם הנשים והטף — שאינם מחוייבים לעולת לרגל) נקהלים ובאים לביהמ"ק לשמוע תורה מפי המלך [שזו כשמיצה מפי הגבורה], וזאת "למען ישמעו וילמדו ויראו", היינו לפעול בכל אחד ואחת מישראל גם מי שהוא בדרגא נמוכה, שיתעלה בעבודתו וקירובו לה'

162 ראה לקול"צ שם ע'רמה ואילך.

163 ראה שיחת שמחת בית השואבה שם

164 לקו"ש ח"ט ע' 328.

165 ראה בכל הבא לקמן בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 127 ואילך.

166 תוספתא פרשת וילך לא, י ואילך.

167 ברכה לגי.

168 ראה לקו"ש ח"ט ע' 301.

169 לקו"ש ח"ט ע' 369.

170 לקול"צ שם ע' רמו בסופו.

171 ראה שיחת שמחת בית השואבה שם, לקול"צ ע'רמה.

להאדם לעבוד עבודת האדמה, ומוסר עצמו ללמוד תורה, בזה מגלה בעלותו ואדנותו של הקב"ה על האדם, "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני", דכאשר עוסק בעבודת האדמה, עלול להאדם לשכוח על הקב"ה, ותכלית בריאתו, לשמש את קונו - שחייב לעבוד את הוי' בעבודת עבד, וכל רוצנו צריך להיות רק לידבק בהקב"ה, שלכן ישנו המצוה של שמיטה שאז ע"י השביתה שמופרש ומובדל מעניני העולם, ומוסר כולו לעבודה רוחנית, ששם ניכר דביקותו בהקב"ה, אז כאשר באים עוד שש שנים של עבודת האדמה, גם שם מרגיש הוא שזהו חלק מעבודת ה'.

וכדי לפעול חקיקה בענין זה (דביקותם של בני"ה בהקב"ה) תיקנו לקרוא פרשת שמע בהקהל, ששם מדובר אודות עבודתו הרוחני של היהודי - קבלת עול מלכות שמים, לימוד התורה וקיום המצות (תפילין מזוה).

פרשת וחי' אם שמוע כנגד שביתת הארץ:

בזה שלא עובדים האדמה בשנת השמיטה, הארץ שובתה, ועי"ז בא האדם להכירה שגם הארץ שלו וחוקי הטבע הם בבעלותו של הקב"ה:

דע"פ חוקי הטבע בכדי שיצמח, תלוי זה בעבודת האדם בחרישה ובזריעה, ואם לא יחרוש וכו' לא יצמח, אבל בזה שלא חורש וזורע בשנת השמיטה וסומך רק על ברכתו של הקב"ה "וצוית את ברכתי" והארץ יצמיח פירות בשנה אחת מספיק פירות לעוד שלש שנים הוא כי סומך רק על ברכתו של הקב"ה שלמעלה מטבע העולם,

ועי"ז בא האדם להכירה שזה שהארץ נתנה יכולה בשש השנים הקודמות, אין זה ע"פ כוחה וסגולתה (כי ע"פ כוחה וסגולתה של הארץ הצמיחה היא לפי עבודתו ואם לא יחרוש לא יצמיח ומ"מ צמחה פירות לא ע"פ עבודתו אלא למעלה מדרך הטבע) בא האדם להכירה שטבע העולם עצמו מונהג ע"י הקב"ה, שגם בזה שנתנה הארץ יכולה כל השנים עד עתה, וכן היכולה שהארץ תתן לעתיד, אין זה בגלל כוחה וסגולתה של הארץ אלא ברכתו של הקב"ה, והכרת האדם היא שטבע העולם וחוקי הטבע הם בבעלותו של הקב"ה, וזה שהארץ צומחת פירות היא לא מצד חרישתו וזריעתו אלא מצד ברכת הוי'.

ובכדי לפעול חקיקה בענין זה (שטבע העולם וחוקי הטבע הם בבעלותו של הקב"ה) תקנו לקרוא פרשת וחי' אם שמוע: שבפרת וחי' אם שמוע מדובר שכאשר "שמוע תשמעו גוי" אז - "ונתתי מטר ארצכם בעתו גוי" ואספת דגנך גוי" (ואם ח"ו "וסרתם גוי" אז "ולא יהי גוי" והאדמה לא תתן גוי") שכ"ז מדגחיש איך שהקב"ה הוא הבעה"ב על חוקי הטבע, ולכן גם הגשמיות של יהודי "ואספת דגנך גוי", תלוי (לא בחרישתו וזריעתו של האדם, אלא) ב"שמוע תשמעו אל מצותי", ולקיים רצון העליון¹⁷⁹.

פרשת עשר תעשר כנגד שביתת הפירות:

הפירות שצמחו בשנת השמיטה הם הפקר לכל ואסור לבעל השדה לקחת פירות אלו לרשותו, ובזה מודגש איך שגם נכסי האדם הם בבעלותו של הקב"ה ורשותו של הקב"ה (דלא רק שבכדי שיצמחו הפירות תלוי זה בברכת הוי' ולאח"כ הם ברשותו ובבעלותו של האדם, וכמובן שהיות ואני לא נבראתי אלא לשמש את קוני ישתמש שבו לשם שמיסודקושה אבל זהו בבעלותו של האדם לכן מדגישים בשנת השמיטה שלא, שגם לאחר שיש לאדם פירות וכו' אינם נכסיו אלא הם בבעלותו של הקב"ה ולכן הם הפקר לכל: שבוה מזכיר להאדם

מלכות שמים, שלכן הקריאה היתה דוקא ע"י המלך,

לכן גם הקריאה היתה דוקא ב"משנה תורה", כי, הד' ספרים האחרים הם בז"א, ומשנה תורה במלכות¹⁷² (כתר מלכות).

ו. פרשיות שהן מזרזות אותם במצות ומחזקות ידיהם בדת האמת:

א) ענין¹⁷³ זה (זירוז בדת האמת) נעשה עי"ז שהמלך "קורא לפנייהם" היינו מגלה את עצם הנשמה, שפועל האמונה בהקב"ה בפנימיות (בדעת), שזהו גילוי נקודת היהדות שבבני"ה ההתקשרות העצמית בהקב"ה, ובמילא גילוי זה מתבטא בזירוז בקיום המצות וחזיון ידיהם בדת האמת.

ב) עיקר¹⁷⁴ ההדגשה היא "מזרזות אותם במצות" במצות דוקא, דעיקר הכוונה בהקהל היא קבלת עול מצות. שלכן מדגיש הרמב"ם שאין הכוונה הלימוד אלא כוונת הלב הענין דקבלת עול מצות, ולא לימוד התורה דגם אלו שיודעים כל התורה חייבין להכין לבם וכו' כי העיקר לחזק דת האמת - קבלת עול מצות.

ז. דיוק הלשון "לחזק דת האמת"¹⁷⁵:

בהלשון "דת האמת" מודגש ענין ה"הקהל" - האחדות - שהרי, "אמת יש בו שלש אותיות, אלף, מ"ם אמצעית, תי"ו סופן, לומר, אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים" נקודת האחדות שחודרת בכל הבריאה כולה - כלשון הרמב"ם¹⁷⁶ "כל הנמצאים כו' לא מצאו אלא מאמיתית המצאו" שזהו כל ענינו של הקהל לגלות נקודת אחת - עצמות ומדות, ועד שפועלים ע"י הקהל שכל העולם כולו נעשה "עיר אלוקינו".

ח. תקרא את התורה הזאת:

ראה לעיל (בכללות מצות הקהל ג.) שענינו של הקהל הוא ש"התורה הזאת" תחי' וכו' את כל בני"ה וזה נעשה ע"י קריאת התורה בהקהל.

ט. קורא פרשיות "שמע", "והי' אם שמוע", "עשר

תעשר" ו"כי תכלה לעשר", "ברכות וקללות" ו"פרשת המלך", ו"בריתות"¹⁷⁷:

א. ענינם: בכדי להבין למה המלך קורא דוקא פרשיות אלו, יובן ע"פ מ"ש לעיל למה מצות הקהל נקבעה דוקא במועד שנת השמיטה, כי ההתעוררות בעבודת הוי' וקבלת עול מלכות שמים וההכרה שגם טבע העולם וחפצי האדם הם של הקב"ה "הכל¹⁷⁸ ברשות אדון הכל" שכ"ז נרגש ומודגש ביותר בשנת השמיטה, וענינו של הקהל הוא להמשיך התעוררות זו על כל ימי החיים פעולה נמשכת באופן נצחי, הנה זה נעשה ע"י קריאת התורה בהקהל ע"י המלך:

והביאור הוא:

בשנת השמיטה ישנם ג' דברים ששובתים ובהם מודגש בעלותו של הקב"ה, וכנגד זה קוראין פרשיות אלו:

פרשת שמע כנגד שביתת האדם: בשנת השמיטה שאסור

172 ראה לקו"ת ביאור וידבר וגוי' את כל הדברים האלה, ריש ס"ג.

173 שיחת שמחת בית השואה ה'תשי"ג אות ו', לקו"ש ח"ט ע' 369.

174 ראה לקו"ש חל"ד ע' 190 בסופו.

175 שיחת ליל א' דחה"ס ה'תשמ"ח אות ט.

176 ריש הלכות יסודי התורה.

177 בכל הבא לקמן ראה בארוכה לקו"ש חכ"ד ע' 201 ואילך.

178 חינוך מצוה שכת.

179 להעיר ממשנ"ת כמ"פ (לקו"ש ח"א ע' 216. ועוד) בפ"י הירושלמי (הובא בתוס' ד"ה אמונת שבת לא, א) שמאמין בחיי העולמים וזורע.

ממש היינו נתינת המעשר בפ"מ קיום התומ"צ בפ"מ שמעשה בחי' היותר אחרונה היא ספירה היותר אחרונה ספירת המלכות. (ב) כמו בשנים¹⁸², שמת' יש שנה הז', רק כאשר יש מקודם ו' השנים לפני", כמו"כ בספירות דמתי יש הגילוי והבנין המלכות ועד שיוכל להיות בבחי' נערה ועד לבוגרת שהם ברשות עצמם ואינם צריכים לקבל מאביהם כמו"כ בספירות שיהי' נסירת המלכות בפ"ע הוא דוקא כאשר יש מקודם הבנין שלה מהו' ספירות, ועיקר הספירות שמהן מלכות נבנית הם ספירת התפארת (מדה הג') והיסוד (מדה השישי) ובשנים הם שנה השלישית ושנה השישית שהם הזמן של וידוי מעשר – פרשת המעשרות עשר תעשר וכי תכלה לעשר, דהיינו דהבנין של הגלוי דמלכות בהקהל היא כשאר ישנו הפשריות של שנה הג' והו', ולכן קוראין אז דוקא פשריות המעשרות.

י. בני ישראל בעת מעמד הקהל:

א. מצב¹⁸³ של בני ישראל בעת מעמד הקהל גם ש"אינם מכירין חייבין להכין לבם ולהקשיב אזנם לשמוע באימה וביראה כו' כיום שניתנה בו בסיני, אפילו חכמים הגדולים שיודעין כל התורה כולה - חייבין לשמוע בכוונה גדולה יתירה כו' ויראה עצמו כאילו עתה נצטוו בה ומפי הגבורה שומעה" שמכ"ז מובן שהכוונה העיקרית בהקהל אינו ההבנה והשגה בשכל של הפרטים אלא העיקר הוא כוונת הלב והאימה והיראה שנשמעת בעת הקריאה, והקריאה היא – כאילו עתה נצטוו בה ומפי הגבורה שומעה, שבזה כל בני" מה"חכמים הגדולים" עד "לאילו שאינם מכירין" הם כאדם אחד, כאיש אחד בלב אחד, כמו שהי' בעת מתן תורה, שזהו הנקודה והמכוון העיקרית דהקהל, שכל בני" האנשים והנשים והטף יתאחדו בנקודה אחת, קהל אחד, ליראה את הו'.

ב. בעת הקהל נתעלו בני" לדרגת¹⁸⁴ "ישראל", שהקב"ה אומר עליהם "לי ראש", היינו שבנ"י הם הממשיכים בחי' ראשו הוא רצון העליון ב"ה, שראש קאי בחי' הרצון, שבתוכו מלוכש ונעלם ענג העליון וחכמה עילאה כו' להיות יורד ונמשך בבחי' גילוי למטה ונגלה כבוד ה' למטה כמו למעלה מממש¹⁸⁵.

יא. כיום שניתנה בו בסיני:

א. החידוש¹⁸⁶ בקבלת התורה במתן תורה הוא שאז ניתנה התורה מפי הגבורה מה' אחד וקבלו התורה אחת וזה פעל בבנ"י שהם יהיו עם אחד,

כמו"כ במעמד הקהל נתגלה נקודה זו, שלא משנה איפה יהודי נמצא, ועד לאיפה הוא מפוזר, מ"מ הוא חלק מהקהל את העם, מהעם אחד, עיי' שחזורים הם בהתורה אחת, בדיוק כמו בהיום שניתנה בסיני מפי הגבורה מהו' אחד.

ב. בהקהל¹⁸⁷ שכל בני ישראל מתאחדים במציאות אחת מאיר הגילוי דהמקיף דיחידה שכולל כל בני" בשווה שזהו "כיום שניתנה בו בסיני", שבמעמד הר סיני הי' הגילוי דמקיף דיחידה שכלל כל בני" בשווה "כאיש אחד בלב אחד" לכן אתם להם תורתי, ולכן "ויראה עצמו כאלו עתה נצטוו בה ומפי הגבורה שומעה" שישנו הגילוי דהמקיף

שגם בשש השנים הבאות שמותר לו לקחת הפירות אין זה בגלל שהם שלו (ויעשה בהם מה שהוא רוצה), אלא הם נכסיו של הקב"ה שניתנו לו (בפקדון) להיות שלוחו של הקב"ה למלאות רצון השם. ובכדי לחקוק נקודה זו בבנ"י תיקנו לקרות בהקהל פרשת עשר תעשר, כי תכלה לעשר: שבפרשיות אלו מודגש שפירותיו של האדם אינם שלו אלא בבעלותו של הקב"ה וניתנו לו בפקדון; שזה מתבטא בזה שהאדם חייב ליתן חלק מנכסיו (ליהודי שני) – "מתנות עניים" ו"הפרשת תרומות ומעשרות"; בדוגמת פירות שביעית שהפקר לכל.

ולאחרי זה דוקא קורא "ברכות וקללות": שענינים כפי"רש"י "קבלת בריתות של תורה" כי אחרי שנבעד בדעת האדם שהוא וכל אשר לו שייך להקב"ה, אז מקבל התורה באופן של ברית, שנעשו דבר אחד.

קריאת פרשת המלך: על יסוד המבוא רלעיל בטעם קריאת פרשיות הנ"ל שהוא שהאדם יבוא להכירה דכל תכליתו הוא ד"אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני" וכל הצמיחה של פירותיו וכו' תלוי בברכת הו' וכמו"כ עצם נכסיו הם בבעלותו של הקב"ה יובן למה קוראין פרשת המלך, וכל הקריאה בהקהל (דכל פרשיות הנ"ל) נעשה דוקא ע"י המלך:

כי ההכרה האמיתי דהאדם וכל אשר לו וכל הבריא כולה היא לא מציאות בפ"ע אלא הכל בטל להקב"ה, הנה הכרה זו נעשה ע"י המלך דוקא. כי תפקידו העיקרי של המלך הוא להמשיך (ל-ובתוך) בני" הקבלת עול מלכות שמימיראת השם ועד לההרגש של ביטול אמיתי (שאז אין מקום למציאות אחרת חוץ מהקב"ה), כמובאר בארוכה במצות מינוי מלך להצ"צ.

ב. בחי' בספירות:

פרשת שמע והי' אם שמוע: ע"פ הנתב"ל ששנת השמיטה היא ספי' המלכות, ואז העבודה היא בקבלת עול מלכות שמים בזה שלא עובדים האדמה, וגלוי הקב"ע מלכות שמים דשמיטה מאיר בהקהל וזה נותן הכח על הקהל- שש שנים החדשים (היינו הקבלת עול מלכות שמים בשמיטה נותן הכח על העבודה בשש שנים החדשים) לכן יש הקריאה בשמע והי' אם שמוע שענינם של פרשיות אלו הוא (הקבלת עול) מלכות (שמים) "קבלו מלכותי" בשמע ואח"כ "קבלו גזירותי" קבלת עול מצוות ביהי' אם שמוע.

"עשר תעשר" ו"כי תכלה לעשר": מעשרות¹⁸⁰ הם במדרגת המלכות¹⁸¹ לכן קורין פרשיות אלו בהקהל הזמן של גילוי ספירת המלכות.

וגם כנ"ל הגילוי דספירת המלכות הוא הענין דקבלת עול מלכות שמים שזהו עיקר מדרגת המלכות שנעשית בעת מעמד הקהל, והקבלת עול מלכות שמים היא בבחי' נקודה אחת שחודרת בהכל עד למטה מטה עד להבחינה היותר אחרונה בחי' המלכות, שלכן קורין עשר תעשר וכו' כי הם פרשיות שבספירת המלכות (מצד עצם הענין דמעשר) וגם הקב"ע מלכות שמים צריך להיות עד לפועל

180 ראה שיחת שמחת בית השואבה תרצ"ב.

181 כי מעשר הוא עשירי, הבחינה האחרונה. והיא קדושה שמאר הט', וכמו מלכות שהיא דוקא עולה למעלה מעלה, וכמו דמלכות ששורשו מרדל"א (לקו"ת ביאור זאת חוקת ס"ב).

ומעשר ר"ת: מאה עשירית שביעית רביעית, שכל זה הם מדרגות המלכות: אם כמו במרכבה רגלא רביעה, (וכן באותיות: א' - כתר, ב - חו"ב, ג - ועיקרם תפארת, ד' נהי"ם או מלכות). שביעית, וכידוע משבת שביעית, בת שבע וכו', עשירית – שהמלכות היא בחינה היותר אחרונה גם כשהוא כלול י' מי'.

182 לקולו"צ שם ע' רמו בתחילתו.

183 מכתב כ"ה אלול ה'תשמ"ז (סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 679).

184 ראה שיחת ליל א' דחה"ס ה'תשמ"ח אות ה'.

185 ראה לקו"ת שלח מחב.

186 מכתב ו' תשרי תשל"ד (לקו"ש ח"ט ע' 488).

187 ד"ה פדה בשלום בשערי תשובה פי"ב.

פנימית לדבקה בו ית', וכל חיותו של האדם וחושיו יהיו חדורים בתורה ובמצות, באלוקות (ראה לעיל בכללות מצות הקהל ג', וקריאת התורה ע"י המלך ג')

(א) ויראו את הוי':

דרגת¹⁹³ היראה שנמשך ע"י הקהל (שאו נתגלה עצם הנשמה ונקודת היהדות) היא יראה עילאה דהיינו יראת בוש¹⁹⁴ להתבושש מגדולתו ית' כמו שאדם מתבושש ממלך גדול¹⁹⁵.

(ב) ויראו את הוי':¹⁹⁶ במעמד הקהל הי' ראשית ותחילת¹⁹⁷ העבודה ועיקרה ושרשה והוא לעורר היראה (ועד לדרגת יראה עילאה כנ"ל) ממלך מלכי המלכים הקב"ה (שזה נעשה ע"י קריאת הפרשיות מפי המלך), קבלת עול מלכות שמים כדאיתא בזהר [פ' בהר] כהאי תורא דיהבין עלי' עול בקדמיתא בגין לאפקא מיני' טב לעלמא כו' הכי נמי אצטריך לבר נש לקבלא עלי' עול מלכות שמים בקדמיתא כו' ואי האי לא אשתכח גבי' לא שריא בי' קדוש' כו' [ובר"מ שם ד' קי"א ע"ב] שכל אדם צריך להיות בשתי בחי' ומדרגות והן בחי' עבד ובחי' בן.

(ג) ויראו את הוי': אף¹⁹⁸ שנאמר ויראו את הוי', הי' ביחד עם זה שמחה גדולה ביותר¹⁹⁹, דהיינו²⁰⁰ הי' מעמד הקהל בזמן של מועדים לשמחה, ואז גופא ב"זמן שמחתנו", ועד ש"שלש²⁰¹ שמחות כתיב בחג", ואז גופא בזמן שמחת בית השואבה, דמי שלא שמחת בית לא ראה שמחה מימיו, וכמרומוז²⁰² בלי' הרמב"ם²⁰³ "לשמע באימה ויראה וגילה ברעדה" היינו שגם בהקהל ("ויראו את הוי'") צ"ל "וגילה" שמחה²⁰⁴ (וראה לעיל בקריאת הקהל בלילה, ובהמשכות שע"י הקהל סי' שמחה).

ב. לירא את הוי' כל הימים אשר אתם חיים על האדמה:

א. ענינו: מצות הקהל וקריאת הפרשיות מפי המלך היא מצוה שפעולתה היא פעולה נמשכת (שפועלת) כל ימי חייו של אדם והוא²⁰⁵ כי מעמד הקהל וקריאת הפרשיות מפי המלך היא כל' הרמב"ם "כאילו מפי הגבורה שומעה בסיני", שענין נתינת התורה במ"ת היא שלימות של יציאת מצרים, יציאת נפש האלקית ממאסר הגוף²⁰⁶ משכא דחויא וליכלל ביחוד אור א"ס ב"ה²⁰⁷, כמ"ש "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה"

דיחידה "כיום שניתנה בו בסיני". (וראה לעיל בכללות מצות הקהל בחי' בספירות א')

ג. המשכת¹⁸⁸ אלקות נעשה דוקא ע"י האחדות בבני' דקוב"ה שרי' באתר שלים, ו"ברכנו (ל' המשכה) אבינו כולנו כאחד" דוקא, וגם כח הציבור ממשיך דרגא נעלית ביותר באלקות (מכאשר כ"א נמצא בנפרד), וכמו בעת מתן תורה שדוקא לאחר ההכנה דיוחן שם ישראל נגד ההר – כאיש אחד בלב אחד דוקא אז נמשך הגילוי קבלת התורה מפי הגבורה עצמות ומהות, כמו"כ מדגישים בנוגע למעמד הקהל שהוא כיום שניתנה בו בסיני ע"י שיוחן ל' יחיד כאיש אחד כו' הקהל את העם האנשים והנשים והטף ולעשות מכולם קהל אחד אזי הוא "כאילו.. מפי הגבורה שומעה כיום שניתנה בו בסיני (וראה גם לעיל בסימן בבוא כל ישראל).

יב. מפי הגבורה שומעה¹⁸⁹:

זהו דרגת התורה שנתגלה בהקהל שלמעלה גם מתושב"כ אלא דרגת חקיקה בתורה ששם בני' והתורה הם דבר אחד מני' ובני' ולא שני דברים נפרדים אלא אי אפשר להפריד ביניהם, וע"י קריאת הפרשיות מפי המלך זהו כאלו מפי הגבורה שמועה (וזהו גם הטעם שהאחדות דישראל בהקהל היא בתכלית השלימות, לא רק מה שהנשיא הוא הכל אלא שמאחדם באחדות מוחלטת) והרי ענין זה ("כאלו שומע מפי הגבורה") הוא אמיתית ענין החקיקה.

פעולת הקהל – התכלית דהקהל:

א. "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את הוי' אלוקיםם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת . . . כל הימים אשר אתם חיים על האדמה",

א. ענינו: הנה¹⁹⁰ התכלית דהקהל אינו פעולת ההקהל עצמה, אלא התוצאה בימים שלאח"ז, "ליראה גו' כל הימים גו'", דבמעמד¹⁹¹ הקהל הי' הקבלת עול מלכות שמים שזהו בבחי' נקודה לבד למעלה מהתפשטות בפרטים אבל התכלית הוא להמשיך נקודה זו דקבלת עול מלכות שמים בכל הפרטים ופרטי פרטים בחיי היום יומי שכולם יהיו חדורים בנקודה זו ד"ויראו את הוי' ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת",

דהיינו להמשיך ההתעוררות וגילוי נקודת היהדות ונקודת האמונה בחי' היחידה ועצם הנשמה שנתגלתה במעמד הקהל ע"י המלך, גם בכוחות (הגילויים ו)הפנימיים העבודה בכח עצמו של כל יחיד, שגם הם יתאימו לעצם הנשמה¹⁹², היינו דכח השמיעה "למען ישמעו" וכח ההבנה והשגה בלימוד "למען ילמדו", שבוה כבר יש התחלקות בין כל אחד, לא כמו בעצם הנשמה שהיא בשווה בכאור"א, הנה גם בכוחות אלו יהיו מתאימים לעצם הנשמה (וע"י) נמשך ההתעוררות כל הימים אשר אתם חיים על האדמה) ע"י לימוד התורה וקיום המצוות בפועל ממש בחיי היום יומיים, בחיות וכוונה

188 מכתב ימי הסליחות ה'תשמ"מ (לקו"ש ח"ט ע' 617).

189 ראה ד"ה זאת חוקת התורה ה'תשמ"ח פ"א בסופו.

190 מכתב ו' תשרי ה'תשמ"ח הערה ד"ה "שנת הקהל" (סה"ש ע' 682).

191 ראה שיחת י"ג תשרי ושי"פ בראשית ה'תשמ"ח אות ז' וח' (סה"ש ע' 14-15, שיחת ש"פ האזינו, שבת שובה ה'תשמ"ח אות ז' בסופו (סה"ש ע' 7 ואילך).

192 ראה לקו"ש ח"ט ע' 370, ובד"ה ואתה תצוה ה'תשמ"א פ"א.

193	שיחת ליל ד' דחיה"מ ה'תשמ"ח אות יג
194	ראה בהערה לתיקון חצות בסיפור עם דא"ח ע' קנא, ג ואילך.
195	ויומתק עפ"י למה הקהל הי' בביהמ"ק דדוקא כי ישנו הגילוי הא "
	קות שפועל היראה וביטול פנימי כי שם רואים במוחש אלוקות.
196	ראה שיחת שמחת בית השואבה תרצ"ב.
197	תניא ריש פמ"א.
198	ברכת התמימים ה'תשמ"ח אות ה'.
199	ראה סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 535 הע' 10.
200	שיחת יום ג דחיה"מ ה'תשמ"ח אות ה'.
201	יל"ש אמור רמז תרנד בתחילתו.
202	שיחת ליל ד' דחיה"מ ה'תשמ"ח סי' ד' הע' 16.
203	הלכות חגיגה פ"ג ה"ו.
204	להעיר מספרי עה"פ ואתחנן ו, ה: ואין אהבה במקום יראה כו' אלא כו'.
205	ראה בכ"ז ד"ה הא לחמא עניא ה'תשמ"א (שנת הקהל) שזהו בהמשך לד"ה בכל דור ודור ה'תשמ"א
206	ראה גם שיחת יט כסלו תשכ"ז.
207	תניא ריש פמ"ז.

דהשלימות של יציאת נפש האלקית ממאסר הגוף הוא כשנכלל ובטל ביחוד אוא"ס ב"ה שזה נעשה במ"ת, וענין זה (של יציאת נפש האלקית ממאסר הגוף וליכלל ביחוד אוא"ס ב"ה) הוא ענין שצ"ל לא רק פעם אחת אלא בכל דור ודור וכל יום ויום, שצ"ל היציאת מצרים דהיינו מעמד הר סיני, שלימות יציאת מצרים,

והקהל הוא הענין דמ"ת ("מפי הגבורה שומעה בסניני") – שלימות יציאת מצרים,

וכמו שיציאת מצרים ושלימותו במ"ת, חייב להיות נזכר ופועל על האדם כאילו היום ממש יצא ממצרים ע"י מ"ת, כמו"כ בנוגע להקהל שהיא כמ"ת שהיא השלימות יציאת מצרים חייב להיות נזכר ופועל "על כל הימים אשר אתם חיים על האדמה",

שצ"ל בכל יום ובכל רגע ורגע עלי' בקודש ולצאת ממצרי וגבולי הרגע שלפנ"ז ועד לעלי' אמיתית שלא בערך, לדלג שור, לדלג מעבודת הצדיקים לעבודת הבע"ת, וכ"ז נעשה ע"י זכירת והמשך פעולת הקהל (שהיא כמ"ת- שלימות יצ"מ שצ"ל נמשך בכל דור ויום ורגע).

ב. בחינתו בספירות: זה²⁰⁸ שמעמד הקהל פועלת פעולה על כל חיי האדם "כל הימים", הוא, כי בנ"י הם למעלה מהזמן, וזה קשור אם בחי' היחידה שנמצאת בבנ"י שהיא למעלה משינויים²⁰⁹, וכאשר היא התגלגלה בהקהל הרי נתגלה בבנ"י בחי' (היחידה) שלמעלה משינויים ולכן פעולה היא לעולם ועד, כי היא גילוי שלא שייך בזה שינוי ולכן פעולתה היא על כל הימים אשר אתם חיים על האדמה, וגילוי זה אינו בא בכח עצמו אלא ע"י המלך, שהוא נשמה כללית של כללות העם בחי' היחידה הכללית שמגלה היחידה שנמצאת בכל אחד ואחת.

208 שיחת י"ג תשרי ה'תשמ"ח אות יג.

209 ראה לקו"ש חי"ט ע' 369.

לזכות

כ"ק אדמו"ר הנשיא הדור

מהרה תיכף ומיד ממש יגלה – יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצינו
ויבנה מקדש במקומו ויקבץ נדחי ישראל תיכף ומיד ממש נאו

לזכות

משה בן פריחה ולאה בת סוזן שושנה ומשפחתם שיחיו
עזאגווי

ולקיום ברכת כ"ק אדמו"ר הנשיא הדור לעשירות מופלגה ("עסט
ווערן רייך..גלייך") ולזכות בלוטו'ס (גדולים) (בער"ה ה'תשנ"ב "פארן
לוטו"), ולהצלחה רבה ומופלגה ברדיו משיח וגאולה בכללות ובפרטיות תיכף
ומיד ממש נאו.

ולכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה הנגלה בגו"ר בתוך שאר כלל ישראל

לזכרון

יוסף ב"ר שלמה ע"ה עזאגווי
וסוזן שושנה בת הרב דוד ע"ה אלעזרה
יצחק בן משה ע"ה אלעזרה

הקיצו ורננו כל שוכני עפר והוא בתוכם תיכף ומיד ממש

לזכות

ברוך שמחה ניסים בן לאה שי'
להצלחה רבה ומופלגה בקיום השליחות "כל ימי חיך להביא לימות המשיח" בפועל ממש

לזכרון

הרב התמים

ר' יהודה לייב

ב"ר מרדכי אברהם ישעי' ע"ה

גראנער

מצאצאי כ"ק אדמו"ר הזקן מרנא ורבנא שניאור זלמן נבג"מ

ומצאצאי כ"ק אדמו"ר האמצעי מרנא ורבנא דובער נבג"מ

זכה לשמש את כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

השאר אחריו דור ישרים יבורך ההולכים בדרך התורה והמצוה והחסידות

ומהם שלוחי המלך

נפטר אור לי"ד ניסן ה'תש"פ

ת' נ' צ' ב' ה'

הקיצו ורננו שוכני עפר והוא בתוכם תיכף ומיד ממש

*

הוקדש ע"י הרה"ח ר' אליהו ארי' שי' בן מרים סלאווין

